

προσπέσωμεν, ἃς ἐξομολογηθῶμεν· φιάνθρωπος εἶναι ὁ Θεός· εὐσπλαγχνος εἶναι ὁ Χριστός, δέχεται τοὺς ἁμαρτωλούς, σώνει τοὺς κακοὺς· πᾶσαν ἁμαρτίαν συμπαθεῖ, πᾶσαν ἀτυχίαν συγχωρεῖ· δὲν εἶναι καμμία ἁμαρτία ὅπου νὰ νικήσῃ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ· ὅλαις ἔχουν συγχώρησιν· μόνον ἃς μὴ πίπτωμεν εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ λέγωμεν ὅτι δὲν σωνόμεθα· μηδὲ πάλιν νὰ λέγωμεν, ὅτι ἃς κάμωμεν ἁμαρτίας, καὶ θέλωμεν μετανοήσῃ εἰς τὰ ὕστερα· τώρα εἰς τὴν νεότητά μας ἃς πταίωμεν, καὶ τὸ γῆράς μας θέλωμεν μετανοήσῃ, διότι δὲν ἤξεύρομεν τὴν ὥραν τοῦ θανάτου μας· δὲν γνωρί-

ζομεν πότε μᾶς θέλει ἐπανεβῇ ὁ θάνατος ὡσάν ἄγριος λέων. Πόσοι ἀπέθαναν ἔξαφνα; πόσοι συντυχαίνοντας καὶ λαλῶντας ἐκοιμήθησαν; διὰ τοῦτο χρεωστοῦμεν καθεκάστην ἡμέραν νὰ ἐτοιμαζώμεθα· πᾶσαν ὥραν νὰ μετανοοῦμεν, διὰ νὰ τύχωμεν καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἡς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρί, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Λόγος κοινῇ φράσει, περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, καὶ περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ περὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεταφρασθεὶς ἐκ τοῦ Λόγου τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὶς ἡμῶν Ἰππολύτου Πάπα Ρώμης.

ΛΟΓΟΣ ΚΓ΄

Συνήθειαν ἔχουν οἱ βασιλεῖς, εὐλογημένοι Χριστιανοί, ὅταν μέλλωσι νὰ ὑπάγωσιν εἰς πόλεμον, πρῶτα στέλλουσιν ἀνθρώπους ἐδικοὺς των, νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰ κάστρα, ὅπου μέλλουν νὰ περάσουν, διὰ νὰ δείξουν τοὺς ἀνθρώπους ὅπου κατοικοῦσι μέσα νὰ εὐγουν νὰ τοὺς προῦπαντήσουν, καὶ νὰ τοὺς δεχθοῦν. Τοιοῦτοτρόπως ἐποίησε καὶ ὁ Μέγας Βασιλεὺς τῶν Βασιλέων ὅλων· ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου, ἔστειλε πρῶτα τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Προφήτας, οἱ ὅποιοι ἐ-

προκήρυξαν, ἐπροσήμαναν, προκατήγγειλαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ· ἐπροφήτευσαν ὅτι μέλλει νὰ κατέβῃ ἐκ τῶν οὐρανῶν εἰς τὴν γῆν· εἶπαν διὰ τὴν γέννησίν του τὴν ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου Θεοτόκου Μαρίας, εἶπαν διὰ τὴν βάπτισίν του· εἶπαν πῶς θέλει σταυρωθῇ, πῶς θέλει θανατωθῇ, πῶς θέλει ταφῇ, πῶς θέλει ἀναστήθῃ, καὶ νὰ ἀναστήσῃ καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν δικαίων ἀνθρώπων· πῶς θέλει ἀναληφθῇ εἰς τοὺς οὐρανοὺς· πῶς θέλει κατέβῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, νὰ φωτίσῃ τοὺς Ἀποστόλους· πῶς ἐπεριπάτησαν ὅλην τὴν οἰκου-

μένην, καὶ ἐκήρυξαν τὴν ἀλήθειαν· ὅλα τὰ ἐπροεῖπαν οἱ θειότατοι καὶ ἅγιοι Προφῆται· διὰ τοῦτο καὶ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου, ὡς προορατικοὶ ὅπου ἦτον, ἐπροεῖπαν· πῶς εἰς τοὺς τελευταίους καιροὺς θέλει γείνη, καὶ πῶς θέλει ἔλθῃ Κριτὴς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ θέλει ἀποδώσει τὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του, τοὺς μὲν δικαίους νὰ τιμήσῃ, τοὺς δὲ ἁμαρτωλοὺς νὰ κολάσῃ, διὰ νὰ ἀκούωμεν ἡμεῖς τὴν ἀλήθειαν, νὰ προσέχωμεν, γνωρίζοντες, ὅτι εἶναι κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις, νὰ μὴ ἁμαρτάνωμεν, ἢ νὰ μὴ λέγωμεν· Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εὐσπλαγχνος, καὶ μᾶς θέλει συγχωρήσει, μόνον ὅς ἁμαρτήσωμεν· ἀλλὰ νὰ φυλαγώμεθα, ὅτι ἂν καὶ εἶναι εὐσπλαγχνος, ἀλλ' οὖν εἶναι καὶ δικαιοκρίτης· εἰς καθένα κατὰ πῶς πράξει ἔτσι τοῦ ἀποδίδει. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ σας, εὐλογημένοι ἀκροαταί, ἀνοίξατε τὰ ὄψια τῆς καρδίας σας, καὶ δεχθῆτε μετὰ πάσης προθυμίας τὸν λόγον ὅπου μέλλω νὰ διηγηθῶ· διότι θέλω νὰ εἰπῶ πράγματα φοβερὰ καὶ παράδοξα, δηλονότι τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου, τὴν πλάνην τοῦ διαβόλου, τὴν ἀπάτην τοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πόθεν γοῦν, ὦ φιλόχριστοι, νὰ κάμω ἀρχήν; ἢ ποίους νὰ φέρω μάρτυρας εἰς τὸν λόγον μου; ἄλλους δὲν ἔχω, μόνον πάλιν αὐτοὺς τοὺς ἁγίους Προφῆτας νὰ φέρω εἰς μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μου.

Πρῶτος λοιπὸν ὁ Προφήτης Ἡσαΐας ὁρίζει ἔτσι διὰ τὴν συντέλειαν. Ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, αἱ πόλεις ὑμῶν

πυρίκαυστοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν· ἐγκαταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ Σιών, ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν συκκηλάτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη. Ἦγουν ἡ γῆ σας θέλει γενῇ ἔρημος· τὰ κάστρα σας θέλουν καῆ ἀπὸ φωτίαν· τὴν χώραν σας ἐμπροσθὰ σας ξένοι ἄνθρωποι τὴν τρώγουν· θέλει ἀπομείνει ἡ θυγάτηρ Σιών, ὡσὰν ἀπομένει ἡ τέντα εἰς τὸ ἀμπέλι, καὶ ὡσὰν πῶς ἀπομένει ἡ καλύβη τοῦ φύλακος στὰ περιβόλια· καὶ θέλει γενῇ ὡσὰν κάστρον ὅπου πολεμεῖται ἀπὸ ἐχθρούς. Ἀκούεις πῶς φανερὰ προφητεύει ὁ Προφήτης διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου, διότι δὲν λέγει διὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, μηδὲ διὰ τὴν Σιών τὸ κάστρον ὁρίζει, ἀλλὰ περὶ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας προφητεύει, πῶς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀντιχρίστου θέλει ἔρημωθῇ· διότι νέα Σιών αὕτη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ὀνομάζεται ἀπὸ ὅλους τοὺς Προφῆτας, ὡς λέγει καὶ ὁ Προφήτης Δαυὶδ· Μήτηρ Σιών αἶρει ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ· καὶ πάλιν· Κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ φοβερός ἐστι· καὶ ὁ Προφήτης δὲ Ὡσηὲς προφητεύει διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου καὶ λέγει· «Ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ἐσχάταις ἐπάξει Κύριος ἄνεμον καύσωνος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτούς, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ τὰ ἐπιθυμητὰ ἀφανισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ αὐτῶν ἔχουσαι διαρραγήσονται». Ἦγουν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς ὑστερναῖς θέλει φέρει ὁ Θεὸς ἄνεμον ἔσπτον ἀπὸ τὴν ἔρημον εἰς αὐτούς, ἡγουν τοὺς ἀνθρώπους· καὶ θέλει

ξηράνει ταῖς φλέβες τους, καὶ ὅλα τὰ δοχεῖά τους τὰ ἡγαπημένα θέλουν χαλασθῇ, καὶ ἡ ἐγγαστρωμέναις θέλουν σχισθῇ. Ποῖος ἄλλος εἶναι ὁ ἄνεμος ὁ ζεστός, πάρεξ ὁ Ἀντίχριστος, ὅπου θέλει γεννηθῇ ἀπὸ τὴν ἔρημον, δηλονότι ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, ὅπου εἶναι ἔρημος τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ; ὁ ὁποῖος Ἀντίχριστος θέλει ἀφανίσαι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ὅπου εἶναι δοχεῖα ἐπιθυμητὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλαῖς ἐγγαστρωμέναις θέλει φονεύσει, διὰ τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν, ὅπου θέλει κάμει εἰς ταῖς ἡμέραις του· καὶ πάλιν προφητεύει καὶ ὁ Προφήτης Ἀμώς, καὶ λέγει· Τάδε λέγει Κύριος· ἀνθ' ὧν κατεκονδυλίζετε πτωχοὺς, καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν, οἷκους ξεστοὺς ὠκοδομήσατε, καὶ οὐ μὴ κατοικήσετε ἐν αὐτοῖς· ἡγουν, ἐτοῦτο ὁρίζει ὁ αὐθέντης Θεός· ἐπειδὴ ἐγροθίζετε τοὺς πτωχοὺς, καὶ δωρεαῖς διαλεχταῖς ἀπ' αὐτοὺς ἐδέχεσθε, ἐφτιάσετε σπίτια τορνευτά, καὶ νὰ μὴ κατοικήσετε εἰς αὐτά· καὶ πάλιν ὁρίζει παρακάτω ὁ αὐτὸς Προφήτης ἔτσι· Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ· Ἐν πάσαις ταῖς πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ρηθήσεται. Οὐαί, οὐαί οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου· ἵνα τί ἡμῖν αὕτη ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου; καὶ αὕτη ἐστὶ σκότος, καὶ οὐ φῶς· ὃν τρόπον ἐὰν ἐκφύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος, καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκτος· ἡγουν, διὰ τοῦτο ὁρίζει ὁ αὐθέντης ὁ Θεός, ὅπου κρατεῖ ὅλα. Εἰς ὅλαις ταῖς ρύμαις θέλει γενῇ θοῆνος μέγας, καὶ εἰς ὅλαις ταῖς στράταις θέλει συντυγηθῇ ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον εἰς

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ἐκείνους ὅπου ἐπιθυμοῦν τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, καὶ διατί μᾶς εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου αὕτη σκότος, καὶ ὄχι φῶς; καὶ ὡσὰν νὰ φύγῃ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ λέοντος, καὶ νὰ τὸν ἐπανέβῃ ἡ ἄρκουδα· ἔτσι εἶναι καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν· δηλονότι κλαύματα μεγάλα καὶ ἄπειρα θέλουν γίνονται τὸν καιρὸν ἐκείνον. Ἐπειτα λέγει πρὸς ἐκείνους ὅπου λέγουν· Πότε νὰ ἔλθῃ τὸ τέλος; διατί ἐπιθυμεῖτε τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, ὅπου ἐκείνη ἡ ἡμέρα φέρνει προτῆτερὰ τῆς σκότος καὶ ὄχι φῶς; δηλονότι τὸν Ἀντίχριστον, ὅπου θέλει κάμει εἰς τὸν καιρὸν του πείναν μεγάλην, νὰ ἐμβαίνουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ κακὸν εἰς κακόν, ὡσὰν εἰς λέοντα, ἢ εἰς ἄρκουδαν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Προφήτης Δαυὶδ ὁρίζει διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ ἔτσι· Ἐκεῖ ἐκάθησαν θρόνοι εἰς κρίσιν, θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυὶδ. Ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς Προφῆτας ἐὰν τοὺς ἐρευνήσῃ κανεῖς, εὕρισκει τοὺς ὅπου προφητεύουν διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου, ἡμεῖς δέ, διὰ νὰ μὴ περισεύωμεν τὸν λόγον μας εἰς τὰς προφητείας τῶν Προφητῶν, ἀκόμα ἕνα Προφήτην νὰ φέρωμεν εἰς τὸ μέσον διὰ μάρτυρα, καὶ τότε νὰ ἀρχίσωμεν καὶ δι' ἄλλην ὑπόθεσιν. Ὁ Προφήτης Μαλαχίας ὁρίζει ἔτσι διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου· Ἴδου ἡμέρα ἔρχεται καιομένη ὡς κλίβανος καὶ φλέγει αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄλλογενεῖς καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ὄνομα, καλὰμῃ· καὶ ἀνάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα ἡ ἐρχομένη, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ἀπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν ρίζα, οὐδὲ κλῆμα, καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις

τὸ ὄνομά σου. Ἡλίου δικαιοσύνης καὶ ἰασίς ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ· ἡ γοῦν, λέγει ὁ αὐθεντῆς ὅπου κρατεῖ ὅλα. Ὅτι ἰδοὺ ἐρχεται ἡμέρα καὶ καίει ὥσαν φούρνους καὶ θέλουν γίνῃ ὅλοι ὅσοι εἶναι ἀπὸ ἄλλο γένος ὥσαν καλάμη, καὶ ὅσοι κάμουν μόνον τὸ ὄνομά τους καλόν, καὶ τὰ ἔργα τους δὲν εἶναι καλά· καὶ τοὺς θέλει κάψει ἡ ἡμέρα ὅπου ἐρχεται καὶ δὲν θέλει ἀπομείνῃ ἀπ' αὐτοὺς μήτε ρίζα, μήτε γένος, καὶ θέλει ἀνατείλῃ εἰς ἐσᾶς ὅπου φοβάσθε τὸ ὄνομά μου. Ἡλίου δικαιοσύνης καὶ ἰατρεία θέλει εἶσθαι εἰς τὰ πτεροῦγιά του, δηλονότι αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὁ φοβερός Κοιτῆς· καὶ πάλιν ὁρίζει παρακάτω· «Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἡλίαν τὸν Θεσβήτην, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῇ, ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἐλθὼν πατάξαι τὴν γῆν ἄοδην»· ἰδοὺ ἐγὼ θέλω στείλει πρὸς ἐσᾶς τὸν Προφήτην Ἡλίαν, ὅπου ἦτο ἀπὸ τὴν χώραν τὴν Θεσβην, πρὶν νὰ ἐλθῇ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ φοβερά, ὃ ὁποῖος θέλει ἀποκαταστήσει τὴν καρδίαν τοῦ πατρὸς πρὸς τὸν υἱόν, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν γείτονά του, διὰ νὰ μὴν ἔλθῃ νὰ τρουιάζω τὴν γῆν πόρευτά· καὶ ὁ μὲν Προφήτης ἔτσι ὁρίζει· πῶς δὲ θέλει ἔλθαι ὁ Προφήτης Ἡλίας, θέλετε τὸ ἀκούσει παρέμπροσθεν.

Αὐτὰ γοῦν ὅλα τὰ ἐπροεῖπαν οἱ Προφῆται, διὰ νὰ γνωρίσωμεν ἡμεῖς τὴν σύγχυσιν καὶ ταραχήν, ὅπου θέλει γενῇ εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν· πῶς τότε θέλουν καταφρονεθῇ

οἱ ἱερεῖς, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· πῶς οἱ ἄνθρωποι θέλουν ἀμεληθῇ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς· πῶς ὅλοι θέλουν περιπατεῖ εἰς τὸ θέλημα τους· πῶς τὰ τέκνα θέλουν μισήσῃ τοὺς γονεῖς· τότε οἱ γονεῖς θέλουν φονεῦσαι τὰ παῖδιά τους· αἱ γυναῖκες θέλουν παραδίδει τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰς θάνατον· οἱ ἄνδρες θέλουν σερνῇ εἰς κρίσεις ταῖς γυναῖκες τους· οἱ αὐθεντᾶδες θέλουν γενῇ ἅπανθρωποι εἰς τοὺς δούλους τους· οἱ δούλοι θέλουν γενῇ ἐναντίοι εἰς τοὺς αὐθεντᾶδες· οἱ γέροντες νὰ μὴ τιμῶνται· οἱ νέοι καὶ οἱ εὐμόρφοι νὰ μὴ λυποῦνται· ἡ Ἐκκλησίαις νὰ γένουν ἀχούρια· ἡ Γραφαῖς νὰ καταπατηθῶν· τὸ Εὐαγγέλιον νὰ καταφρονεθῇ· ἡ πορνείαις νὰ περισεύσουν· ἡ μοιχείαις νὰ πληθύνουν, ψευματολογίαις καὶ ἀτυχίαις καὶ ἐπιπορείαις νὰ πολιτεύωνται τὸν καιρὸν ἐκεῖνον· αὐτὰ ὅλα θέλουν γενῇ εἰς τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς καθοδηγεῖ καὶ λέγει· Ἀδελφοί, βλέπετε τοὺς κύνας· βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐογάτας· βλέπετε τὴν κατατομήν· βλέπετε μήτις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας, καὶ κενῆς ἀπάτης· βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν· ἡγοῦν, ὦ ἀδελφοί μου, φυλάγεσθε ἀπὸ τὰ σκυλιά, φυλάγεσθε ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἐογάτας, βλέπατε τὸν χαλασμόν σας· προσέχετε νὰ μὴ εἶναι κανεὶς ὅπου νὰ σᾶς γελά, καὶ σᾶς πλανᾷ μετὰ τὴν εὐκαιρὴν πλάνην, στοχάζεσθε πῶς νὰ περιπατῇτε προσεκτικὰ, ὅχι ὡς ἄγνωστοι, ἀλλὰ ὡς φρόνιμοι, συμπροσέχετε τὸν καιρὸν ὅτι ἡ ἡμέραις εἰ-

ναι κακαῖς. Τὸ λοιπὸν ποῖος νὰ εἶναι ἐκεῖνος ὁποῦ νὰ ἀκούῃ τοιαῦτα λόγια ἀπὸ τοὺς Προφήτας καὶ τοὺς Ἀποστόλους, καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Χριστόν, καὶ νὰ μὴ πιστεύῃ ἐπ' ἀληθείας, ὅτι εἶναι ἀνάστασις; ποῖος νὰ ἀκούσῃ, ὅτι εἶναι κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις καὶ νὰ μὴ ἐτοιμάσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ νυκτὸς καὶ ἡμέρας; Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπεδείξαμεν ἀπὸ τοὺς Προφήτας, πῶς θέλει γενῇ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου, ὡς ἀποδείξωμεν, καὶ ὡς διηγηθοῦμεν πάλιν μὲ τί τρόπον θέλει γενῇ, καὶ διὰ νὰ μὴ εἰπῇτε, ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ μου συντυχαίνω, ὡς φέρω εἰς μαρτυρίαν τὸν Προφήτην Δανιήλ, ὅτι αὐτὸς ὁ Προφήτης διηγεῖται εἰς τὸ βιβλίον του διὰ τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν, καὶ λέγει·

«Ἐθεώρεις, ὦ Βασιλεῦ, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μεγάλη ἐστῶσα πρὸ προσώπου σου· ἢς ἡ κεφαλὴ χρυσή, οἱ βραχίονες αὐτῆς καὶ οἱ ὦμοι ἀργυροὶ καὶ ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοί, αἱ κνήμαι σιδηραῖ, οἱ πόδες, μέρος μὲν τι σιδηροῦν, καὶ μέρος τι ὀστράκινον· ἐθεώρεις ἕως οὗ ἐτμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρός, καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους, καὶ ἐλεπτυνεν εἰς τέλος· τότε ἐλεπτύνθησαν εἰσάπαξ τὸ ὀστρακον καὶ ὁ σίδηρος, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ κονιορτὸς ἀπὸ ἄλωνος θερινῆς· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα, ἐγεννήθη εἰς ὄρος μέγα, καὶ ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν γῆν». Οὕτως ὁρίζει ὁ προφήτης Δανιήλ, ἀλλὰ διὰ νὰ καταλάβετε τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου, ἀκούσατε καὶ τὴν ἐξηγησίαν του. Ὁ Ναβουχοδονόσορ εἶδεν ὄραμα, καὶ δὲν ἠδυνήθη κανεὶς νὰ τοῦ τὸ ἐρμηνεύσῃ, μόνον ὁ Προ-

φήτης Δανιήλ τοῦ τὸ ἐξηγήσῃ, λέγοντας· Ἐκύτταξες, βασιλεῦ, καὶ ὥσάν ὅτι ἦτον μία εἰκόνα στεκάμενη εἰς σχῆμα ἀνθρώπου· καὶ τὸ μὲν κεφάλι τῆς ἦτον χρυσόν, τὰ χέρια τῆς καὶ οἱ ὦμοί τῆς ἦτον ἀργυροὶ, ἡ κοιλία τῆς καὶ τὰ μηρία τῆς ἦτον χαλκοματένια, ἡ ἄνζαις τῆς ἦτον σιδερέναις, τὰ ποδάρια τῆς μερτικὸν μὲν ἦτο σιδερένια, μερτικὸν δὲ ἦτον κοκκαλένια· ἐκύτταξες ἕως οὗ ἐκόπη ἀπὸ τὸ βουνὸν πέτρα δίχως χέρι ἀνθρώπου, καὶ ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα ἐκείνην εἰς τὰ ποδάρια τὰ σιδερένια καὶ κοκκαλένια καὶ πάραυτα ἐφταίνεψε τὸ σίδηρον καὶ τὸ κόκκαλον, καὶ ἔκαμέν τα ὥσάν τὸν κονιορτὸν ὁποῦ γίνεται εἰς τὸ ἄλῳνι τὸ θέρος· ἡ δὲ πέτρα ἐκείνη, ὁποῦ ἐκτύπησε τὴν εἰκόνα, ἔγεινε βουνὸν μεγάλον, καὶ ἐγέμισεν ὅλην τὴν γῆν. Ἡ μὲν πέτρα ἐκείνη, ὁποῦ ἐκόπη δίχως χέρι ἀνθρώπου, εἶναι ὁ Χριστός, ὁποῦ ἐσαρκώθη χωρὶς σπορὰν ἀνδρὸς ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ὅπου εἶναι Θεός, καὶ Βασιλεὺς ὅλης τῆς γῆς. Τί δὲ θέλει νὰ εἶναι ἡ εἰκόνα ἐκείνη, καὶ τί ἐσημείωνεν; ἀκούσατε, νὰ καταλάβετε πάλιν ἀπὸ τὴν ὄρασιν τοῦ αὐτοῦ Προφήτου Δανιήλ, πῶς εἶτι εἶδεν ὁ Βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ εἰς τὸν ὕπνον του, εἶδε καὶ ὁ Προφήτης εἰς τὴν ὄρασίν του· διότι διηγεῖται μόνος του καὶ λέγει· Ἐγὼ Δανιήλ ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην καὶ τέσσαρα θηρία μεγάλα ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἀλλήλων· τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα, καὶ περὶ αὐτῆς, ἀετοῦ· ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξέτει-

νε τὰ πτερὰ αὐτῆς καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου ἐστάθη καὶ καρδία ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ· καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτερον ὁμοιον ἄρκτω καὶ εἰς μέρος ἐστάθη, καὶ εἶχε τρία πτερὰ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς· ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ θηρίον τρίτον ὡς ἂν πάρδαλις, καὶ αὐτῇ πτερὰ τέσσαρα πατεινῶν ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ κεφαλαὶ τέσσαρες τοῦ θηρίου· ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρτον, φοβερόν καὶ ἐκθαμβόν καὶ ἰσχυρόν περισσῶς· οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ, καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ ἐσθίον καὶ λεπτύνον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ κατεπάτει, καὶ αὐτὸ διαφέρειν περισσῶς παρὰ πάντα τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα δέκα προσενόουν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ κέρας μικρὸν ἀνέβη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξερριζώθη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ἐν τῷ κέρατι τούτου, καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα.

Αὐτὰ εἶδεν ὁ Προφήτης εἰς τὴν ὄρασίν του, καὶ λέγει· Ἐγὼ ὁ Δαυὶδ ἐκύτταξα, καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Βορέας, ὁ Νότος, ὁ Εὖρος καὶ ὁ Ζέφυρος ἐφύσησαν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην· καὶ εἶδα τέσσαρα θηρία ὅπου ἀνέβησαν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλασεν ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο· καὶ τὸ πρῶτον ἦτον ὡς ἂν θηλυκὸ λεοντάρι, καὶ εἶχε καὶ πτερὰ ὡς ἂν ἀετός· ἐκύτταξα ὅσον ἐμάδησε τὰ πτερὰ τῆς καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν γῆν καὶ πάλιν ἐστάθη μετὰ ποδάρια ἀνθρώπου καὶ καρδία ἀνθρώπου τῆς ἐδόθη· ἰδοὺ καὶ ἄλλο θηρίον δεύτερον, ὁμοί-

ως ὡς ἂν ἄρκουδα καὶ ἐστάθη παρὰ μερὰ καὶ τρία πτερὰ εἶχεν εἰς τὸ στόμα τῆς· εἶδα καὶ ἄλλο τρίτον θηρίον ὡς ἂν πάρδαλιν καὶ εἶχεν εἰς τὴν ῥάχιν τῆς τέσσαρα πτερὰ μεγάλου πουλίου καὶ εἶχε καὶ τέσσαρα κεφάλια· καταπόδι ἀπ' ἐκεῖνο εἶδα καὶ ἄλλο θηρίον τέταρτον φοβερόν καὶ τρομερόν καὶ δυνατὸν κατὰ πολλὰ· τὰ δόντια τοῦ ἦτον σιδερένια, τὰ νύχια τοῦ ἦταν χαλκοματένια· ἔτρωγε καὶ ἐφταίνευσεν καὶ τὰ περισσότερα ἐπάτει μετὰ τὰ ποδάρια του· καὶ αὐτὸ ἄλλασεν περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ θηρία ὅπου εἶδα προηγήτερα· τὰ δέκα κέρατα ἔβλεπα εἰς τὰ κέρατά του, καὶ ἓνα κέρατιον μικρὸν ἀνέβη εἰς τὴν μέσην του καὶ τρία κέρατα ἀπὸ τὰ προηγήτερα τοῦ ἐξερριζώθησαν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του καὶ μάτια ἦτον εἰς τὰ κέρατά του, καὶ στόμα εἶχεν ὅπου ἐσυντύχαινε μεγάλη λόγια. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶπαμε τοὺς λόγους τοῦ Προφήτου, ὅς τοὺς ἐξηγήσωμεν, ὁμοῦ μετὰ τὸ ὄραμα τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, διὰ τὸ ἐλθωμεν εἰς τὴν ὑπόθεσίν μας. Τὸ πρῶτον θηρίον, ὅπου εἶδεν ὁ Προφήτης, ἦγον ἢ λέαινα, ὅπου ἀνέβαινεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἐσήμαινε τὴν βασιλείαν τῶν Βαβυλωνίων, ἦγον τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ, ὅπου ἦτον εἰς τὴν εἰκόνα χρυσοῦ κεφάλι, ὁ ὁποῖος βασιλεὺς ὑπερηφανεύθη καὶ ὑψώθη ὡς περ ἀστρος, καὶ μετὰ ταῦτα ἔγεινε βόδιον καὶ ἔλειψεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν του, καὶ πάλιν ἐσυνῆλθε καὶ ἔγεινεν ἄνθρωπος, ὡς περ ἦτο πρῶτα. Τὸ δὲ δεύτερον θηρίον, ἦγον ἢ ἄρκουδα, ἐπροεικόνιζε τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν, ὅτι μετὰ τὴν βασιλείαν τῶν Βαβυλωνίων ἔβα

σίλευσαν οἱ Πέρσαι, ὅπου ἐφάνησαν ἀργυροὶ εἰς τὴν εἰκόνα· πῶς δὲ λέγει ὁ Προφήτης, ὅτι εἶχε τρία πλευρὰ εἰς τὸ στόμα τῆς, θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι τρία ἔθνη ἐβασίλευσαν, οἱ Πέρσαι, οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι. Τὸ δὲ τρίτον θηρίον, ἡγουν ἢ πάρδαλις, ἐσήμαινε τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον, ὅτι ἐπρωτοβασίλευσεν εἰς τοὺς Ἑλληνας, ὁ ὁποῖος ἐφάνη εἰς τὴν εἰκόνα χάλκινος· διότι ὕστερα ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῶν Περσῶν ἐβασίλευσεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου, φονεύσας τὸν Δαρεῖον τὸν Πέρσην· πῶς δὲ λέγει ὁ Προφήτης ὅτι εἶχε τέσσαρα κεφάλια καὶ τέσσαρα πτερὰ πουλίου, θέλει νὰ εἰπῇ, ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἀποθνήσκοντας ἄφησε τέσσαρας βασιλεῖς εἰς τὴν βασιλείαν του, καθὼς καὶ ἔγινε.

Τὸ δὲ τέταρτον θηρίον, ὁποῦ ἦτο φοβερὸν καὶ τρομερὸν καὶ εἶχε δόντια σιδερένια καὶ νύχια χάλκινα, ἐπροσήμαινε τὴν βασιλείαν τῶν Ρωμαίων, ὅπου ἐφάνη εἰς τὴν εἰκόνα· τὸ σίδερον, ὅτι αὕτη ἡ βασιλεία ἦτο δυνατωτέρα ἀπὸ ὅλαις ταῖς προτέτεταις τῆς βασιλείας, ὡσὰν πῶς καὶ τὸ σίδερον εἶναι δυνατώτερον ἀπὸ τὸ χρυσάφι καὶ τὸ ἀσημι καὶ τὸ χάλκωμα· τί ἄλλο ἀπόμεινε νὰ ἐρμηνεύσωμεν πᾶρεξ τὰ ποδάρια τῆς εἰκόνης καὶ τὰ δέκα κέρατα τοῦ θηρίου, καὶ τούτων ποία νὰ εἶναι ἡ ἐρμηνεία τους; ἀκούσατε. Τὰ δύο ποδάρια τῆς εἰκόνης εἶχαν δέκα δάκτυλα καὶ τὸ τέταρτον θηρίον εἶχε δέκα κέρατα, αὐτὸ ἐκεῖνο δείχνουν καὶ τὰ ἡξεύρει τὴν βουλήν τοῦ οἰκοκύριου, ὅτι ἀφόντις περάσουν δέκα βασιλείαις τῶν Ρωμαίων, θέλει γεννηθῇ ὁ Ἀντίχριστος, ὅπου ἐφάνη ὡσάνοι Προφῆται καὶ εἶπαν, ὅτι κοντὰ

κέρατον μικρὸν εἰς τὴν μέσην ἀπὸ τὰ δέκα κέρατα, καὶ θέλει ξεριζώσῃ τρεῖς βασιλείας, τῆς Αἰγύπτου, τῶν Λιβύων καὶ τῶν Αἰθιοπῶν· καὶ αὐτὸς θέλει βασιλεύσει εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ κάμῃ μεγάλην σύγχυσιν εἰς τὸν καιρὸν του, μεγάλους πολέμους, μεγάλας ταραχαῖς καὶ ἀνακάτωσες. Ζητοῦσι τινὲς καὶ λέγουν, ὅτι ἄρᾳ γε πότε νὰ γένη τὸ τέλος; καὶ λέγομεν πρὸς αὐτοὺς· κανεῖς δὲν ἡξεύρει πότε θέλει γένη τὸ τέλος· μόνος ὁ Θεὸς ἐποίησε τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους καὶ τὰς ἡμέρας, ἐκεῖνος ἡξεύρει καὶ τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην· διὰ τοῦτο ὥρισε καὶ Κύριος εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ὅτι· Περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ Ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰμὴ ὁ Πατήρ μου μόνος· καὶ πάλιν εἶπε πρὸς τοὺς Ἀποστόλους· Οὐχ' ὑμῶν ἔστι γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, τοὺς ὁποίους ἔθεσεν ὁ Πατήρ μου εἰς τὴν ἰδικήν του ἐξουσίαν. Πῶς δὲ εἶπαν τινὲς ὅτι εἰς τόσους χρόνους θέλει γενῇ; καὶ πάλιν ἄλλοι εἶπαν εἰς τόσους καὶ δὲν ἐπληρώθη ὁ λόγος τους; ὁμοιάζουσιν ἐκεῖνοι ὡσὰν εἰς οἰκοκύρη νὰ ἔχη χωράφιον ἐσπαρμένον σιτάρι· ἔπειτα ὡσὰν φθάσῃ, διαβαίνει καθέννας ἀπ' ἐκείνην τὴν στράταν, καὶ βλέποντας ὅτι ἔφθασε τὸ χωράφι ἐκεῖνο, λέγει· Εἰς τὴν δεῖνα ἡμέραν τὸ θερίζει ὁ οἰκοκύρης· τόσο ὅπου περνοῦν δέκα, ἢ δεκαπέντε ἄνθρωποι, καὶ λέγει καθεὶς τὸν λόγον του· πλὴν κανεῖς δὲν πότε θέλει τὸ θερίσει. Ἔτσι εἶναι

εἶναι τὸ τέλος· ἦλθαν οἱ Ἀπόστολοι, καὶ εἶπαν καὶ αὐτοὶ ὁμοίως, ἐπειδὴ ἔβλεπαν τὸν κόσμον, ὅτι εἰς τὸ χειρότερον ὑπήγαινον· ἦλθαν καὶ οἱ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ αὐτοὶ εἶπαν ὅτι πλησίον γίνεται τὸ τέλος· ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤξευρε τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ· τόσον μόνον μᾶς δείχνει ὁ Κύριος εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ λέγει ὅτι ὅταν γένουν σύγχυσις καὶ πόλεμοι εἰς τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου, τότε νὰ θαυράτε ὅτι ἐγγὺς εἶναι τὸ τέλος.

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἵπαμεν περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, ἃς διηγηθοῦμεν καὶ περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου, πῶς μέλλει νὰ γεννηθῇ, πῶς μέλλει νὰ θραφῇ, καὶ πῶς μέλλει νὰ κάμῃ ταῖς ἀτυχίαις του. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θέλοντας νὰ ἔλθῃ ἐπὶ τῆς γῆς νὰ σώσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας, ὅπου ἦτον ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Ἰούδα τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, καθὼς καὶ τὸ προεῖπε καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰακώβ, ὅταν εὐλόγει τὰ παιδιά του· Ἰούδα, σὲ αἰνέσουσιν οἱ ἀδελφοί σου, αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου, προσκυνήσωσί σε οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου, σκύμνος λέοντος Ἰούδα, ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης, ἀναπεσὼν ἐκοιμήθη ὡς λέων, καὶ ὡσεὶ σκύμνος, τίς ἐγερεῖ αὐτόν; οὐκ ἐκλείπει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, οὐδὲ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὃ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν ἦγουν, ὃ Ἰούδα υἱέ μου, νὰ σὲ ἐπαινέσουν οἱ ἀδελφοί σου, τὰ χεῖρά σου νὰ ᾔνῃαι εἰς τὴν ῥάχην τῶν ἐχθρῶν σου, δηλονότι νὰ νικᾷς τοὺς ἐχθρούς σου,

νὰ σὲ προσκυνήσουν τὰ παιδιά τοῦ πατρὸς σου, ὡσὰν γέννημα λεονταρίου ἐγεννήθης ἀπὸ τὸ γένος μου, ἔπες νὰ κοιμηθῇ ὡς περὶ λέων· ὡσὰν γέννημα λεονταρίου, τίς νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ; δηλονότι, ὁ Χριστὸς ὅπου ἀπέθανε διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν· δὲν θέλει λείψει Προφήτης μηδὲ Βασιλεὺς ἀπὸ τὸ σπέρμα τοῦ Ἰούδα, ἕως ὅπου νὰ ἔλθῃ ὁ μελλούμενος, καὶ αὐτὸς εἶναι ἡ ἀπαντοχὴ τῶν ἐθνῶν. Καὶ περὶ μὲν τοῦ Χριστοῦ ἔστι ἐπιροφή· τεύσε· διὰ δὲ τὸν Ἀντίχριστον λέγει πρὸς τὸν ἑβδομὸν τοῦ υἱὸν τὸν Δάν· Γεννηθήτω Δάν ὄφεις ἐφ' ὁδοῦ δάκνων πτέρναν ἵππου· ἦγουν, ἃς γένῃ ὁ Δάν φίδι εἰς τὴν στράταν νὰ δαγκάνῃ τὴν πτέρναν τοῦ ἀλόγου. Ὁ ὄφεις μὲν εἶναι αὐτὸς ὁ Διάβολος, ὅπου ἐξεπλάνασε τὴν Εὐάν εἰς τὸν Παράδεισον μὲ σχῆμα φιδιοῦ. Λέγεται δὲ ὁ Ἀντίχριστος ὄφεις, ἐπειδὴ θέλει ἔχει ὅλον τὸν Διάβολον μέσα του, νὰ πλανά τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι δὲ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δάν μέλλει νὰ γεννηθῇ ὁ Ἀντίχριστος, προφητεύει το ὁ Προφήτης, καὶ λέγει· Δάν κρινεῖ τὸν ἑαυτοῦ λαόν, ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραήλ. Καλὰ καὶ λέγουσιν τινές, ὅτι διὰ τὸν Σαμψὼν τὸ λέγει ὁ Προφήτης, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δάν ἦτον καὶ ἐκρινε τὸν κόσμον εἴκοσι χρόνους.

(Ἰερεμίας). Ἄλλὰ εἰς μὲν τὸν Σαμψὼν ἐπληρώθη μερικόν· εἰς δὲ τὸν Ἀντίχριστον μέλει νὰ πληρωθῇ τελείως· διότι λέγει ὁ Προφήτης Ἰερεμίας· Σπουδὴν ἐκ Δάν ἀκουσώμεθα, ὁξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς χρηματισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσεῖσθη πᾶσα ἡ γῆ· ἦγουν, θέλομεν ἀκούσῃ γληγοράδα καὶ ἀπὸ

τὸν Δάν, καὶ ἀπὸ τὴν λεπτότητα τῶν ἀλόγων του, ἀπὸ τὴν φωνὴν καὶ τὸν χλυσμητισμὸν τῶν ἀλόγων του ἐσειάθη ὅλη ἡ γῆ. Καὶ πάλιν ὁ Προφήτης Μωϋσῆς προφητεύει, καὶ λέγει· Σκύμνος λεοντος Δάν, καὶ ἐκπηδήσει ἐκ τοῦ Βασάν· ἡγουν γέννημα τοῦ λεονταρίου εἶναι ὁ Δάν, καὶ θέλει πηδήσει ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Γέννημα λεονταρίου ὀνομάζει τὸν Ἀντίχριστον, ὅτι θέλει βασιλεύσει καὶ αὐτός, ὡς ἂν πῶς ὁ λέων εἶναι βασιλεὺς εἰς ὅλα τὰ θηρία· ὁμοίως καὶ ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται γέννημα λεονταρίου, ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ γένος Βασιλικόν, καλὰ καὶ ἂν καὶ ἐπὶ γῆς δὲν ἔγεινε Βασιλεὺς, διότι εἰς ὅλα θέλει νὰ παρομοιάσῃ τὸν Χριστὸν ὁ ἀσεβέστατος καὶ πλάνος Ἀντίχριστος. Λέων ὁ Χριστὸς, λέων καὶ ὁ Ἀντίχριστος. Βασιλεὺς εἶναι ὁ Χριστὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος θέλει γενῇ Βασιλεὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφάνη ὁ Χριστὸς ταπεινὸς ὡς ἄρνιον, ὁμοίως καὶ αὐτὸς θέλει φανῇ ταπεινὸς εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ὕστερα λύκος· ἐπεριτμήθη ὁ Χριστὸς, θέλοντας νὰ πληρώσῃ τὸν νόμον, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος θέλει περιτμηθῇ, νὰ φανῇ ὅτι πληρῶνει τὸν νόμον· ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς τοὺς Ἀποστόλους εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸς ὁμοίως θέλει στείλει ψευδαποστόλους νὰ πλανήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἐμάζωξεν ὁ Χριστὸς τοὺς σκοπισμένους εἰς τὴν βασιλείαν του, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος θέλει μαζώξει τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων· ἔδωκεν ὁ Χριστὸς σημάδι καλὸν εἰς τοὺς Χριστιανούς τὸν Σταυρὸν του, ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος θέλει δώσει σημάδι κακὸν εἰς τοσούτους τὸν πιστεύουσιν· εἰς σχῆμα ἀν-

θρώπου ἐφάνη ὁ Χριστὸς, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἄνθρωπος θέλει φανεῖ· ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἑβραίων ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἑβραίων μέλλει νὰ γεννηθῇ· ἀνέστησεν ὁ Χριστὸς τὴν σάρκα του, θέλει ἀναστήσει καὶ αὐτὸς ἄλλους νεκρούς· καὶ αὐτὰ ὅλα τὰ θέλει κάμει ὁ πλάνος κατὰ φαντασίαν, καὶ διὰ πλάνην τῶν ἀνθρώπων. Δύο ἐλεύσεις λέγει ἡ Γραφή μας ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ.

Μίαν μὲν τὴν κατὰ σάρκα γέννησίν του, ὅπου ἐγεννήθη ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου, καὶ ἐφάνη ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἄνθρωπος· δευτέραν δέ, τὴν ὁποίαν περιμένομεν νὰ ἔλθῃ· καὶ ἡ μὲν πρώτη τοῦ ἔλευσις ἦτον ταπεινὴ καὶ καταφρόνουμεν, καὶ εἶχε προμηνυτήν, καὶ προετοιμαστήν τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην· ἡ δὲ δευτέρα τοῦ θέλει εἶσθαι ἐνδοξος καὶ τιμημένη καὶ θέλει ἔχει προμηνυτάς, τὸν δίκαιον Ἐνώχ, καὶ τὸν Προφήτην Ἡλίαν, ὡς τὸ προείπαμεν εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Προφήτου Μαλαχίου, οἱ ὅποιοι θέλουν διδάσκει τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, νὰ μὴ δεχθῶν τὸν ἀντίχριστον οἱ ἄνθρωποι, καθὼς τὸ λέγει ὁ Προφήτης Δαυὶδ ὡς ἐκ στόματος Θεοῦ· Διαθήκην διαθήσομαι μιᾶς ἐβδομάδος· ἡγουν, θέλω βάλεи νόμον μιᾶς ἐβδομάδος· μία ἐβδομάδα οἱ ἑπτὰ χρόνοι λέγονται· καὶ εἰς μὲν τοὺς τρεῖς ἡμισυ χρόνους, ἥτοι τὰς χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα ἡμέρας, θέλουν διδάσκει τὸν κόσμον νὰ μὴ πιστεύουσιν τὸν ἀντίχριστον· εἰς δὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς ἡμισυ χρόνους, θέλει δείξει ὁ ἀντίχριστος τὰ ἔργα του, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν του, καὶ

λέγει· (Ἰωάννης)· Τὴν πόλιν τὴν ἀγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο, καὶ δώσω τοῖς δυοῖν μάρτυσί μου, καὶ προφητεύουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους· οὗτοι εἰσὶν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι, αἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς ἐστῶσαι· καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι· ἡγουν, αὐτοὶ οἱ δύο μάρτυρες τῆς ἀληθείας τοῦ Θεοῦ, θέλουν πατήσαι τὸ κάσπρον τὸ ἅγιον, δηλονότι τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξῆντα· αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ ἄλλο ρητὸν ὅπου λέγει μῆνας τεσσαράκοντα δύο, ὅτι οἱ σαράντα δύο μῆνες, τόσαις ἡμέραις κάμνουν καὶ θέλουν προφητεύσει εἰς ταῖς τόσαις ἡμέραις φοροῦντες σακκία· αὐτοὶ εἶναι αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λαμπάδες, ὅπου στέκονται ἔμπροσθὰ εἰς τὸν Θεὸν τῆς γῆς· καὶ ὅποιος θελήσει νὰ τοὺς κάμη κακόν, στία θέλει εὐγένει ἀπὸ τὸ στόμα τους, νὰ κατακαίῃ τοὺς ἐχθροὺς του· καὶ ὅποιος βουληθῇ νὰ τοὺς ἀδικήσῃ, ἔτσι τοῦ πρέπει νὰ φονευθῇ· καὶ πάλιν ὀρίζει παρακάτω δι' αὐτούς· Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλείσαι τὸν οὐρανὸν ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς προφητείας αὐτῶν· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέψαι αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν πάσῃ πληγῇ, ὅσας ἂν θελήσωσιν· ἡγουν αὐτοὶ οἱ δύο ἔχουν ἐξουσίαν νὰ κλείσουν τὸν οὐρανὸν νὰ μὴ βρέχῃ βροχὴν ἐν ταῖς ἡμέραις ὅπου θέλουν προφητεύσει· αὐτοὶ ἔχουν καὶ δύναμιν εἰς τὰ νερά νὰ τὰ

μεταγυρίσουν εἰς αἷμα, καὶ ἔχουν ἐξουσίαν νὰ δώσουν εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἀσθενεῖαν θελήσουν· καὶ πάλιν ὀρίζει παρακάτω· Καὶ ὅτε τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ' αὐτῶν, καὶ νικήσει αὐτούς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτοὺς καὶ τὰ πτώματά αὐτῶν ρίψει ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης· ἡγουν, ἀφόντις πληρώσουν τὴν μαρτυρίαν τους, τὸ θηρίον ὅπου ἀναβαίνει ἀπὸ τὴν ἀβυσσον, δηλονότι ὁ Ἀντίχριστος, θέλει κάμει πόλεμον μετ' αὐτούς, καὶ τοὺς θέλει νικήσει, καὶ τοὺς θέλει φονεύσει, καὶ τὰ κορμιά τους τὰ θέλει ρίψει εἰς τὴν στράταν τῆς Ἱερουσαλήμ· Ἀλλ' ὅς ἐπαναλάβωμεν ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν τοῦ Ἀντιχρίστου, νὰ εἰποῦμεν πῶς θέλει γεννηθῇ, καὶ πῶς θέλει καταστῇ τὰ ὕστερα.

Αὐτὸς ὁ πλάνος καὶ ἀσεβέστατος Ἀντίχριστος μέλλει νὰ γεννηθῇ ἐκ μιᾶς γυναικὸς πόρνης μὲν εἰς τὸ κρυφόν, παρθένου δὲ εἰς τὸ φανερόν· καὶ δὲν θέλει εἶσθαι αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ Διάβολος, ἀλλ' ἄνθρωπος θέλει εἶσθαι, ὡσὰν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἔχῃ ὅλην τὴν διαβολικὴν ἐνέργειαν ἐγκάτοικον μέσα του, καθὼς τὸ ὀρίζει καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Λαμασκηνός· καὶ θέλει περιτμηθῇ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Χριστὸς, καὶ μαθητὰς θέλει μαζώξει περισσοὺς κατὰ μίμησιν τοῦ Χριστοῦ, νὰ ὑπηρετοῦν τὰ κακά του θελήματα· καὶ πρῶτον μὲν θέλει ἀγαπήσει τὸ γένος τῶν Ἑβραίων, καὶ θαύματα πολλὰ θέλει δείξει εἰς αὐτοὺς, ὅλα κατὰ φαντασίαν καὶ πλάνην, διὰ νὰ πλανήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ὅχι μόνον τοὺς κα-

κούς, ἀλλ' ἂν ἦτον δυνατὸν καὶ αὐ-
τοὺς τοὺς δικαίους καθὼς τὸ ὀρίζει
ὁ Κύριος εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον·
καὶ εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν του θέλει εἰ-
σθαι ταπεινός, ἡσυχος, ἀγαπημένος
μὲ ὅλους, εὐλαβής, εἰρηνοποιός, νὰ
μισῇ τὴν ἀδικίαν, νὰ ἀποστρέφεται
πὰ δῶρα, τὰ εἰδῶλα νὰ μὴ προσκυ-
νῇ, ταῖς Γραφαῖς τῆς Ἐκκλησίας νὰ
ἀγαπήσῃ, τοὺς Ἱερεῖς νὰ τιμᾷ, τοὺς
γέροντας νὰ ἐντρέπεται, τοὺς νέους
νὰ καλοπιάνῃ, τὴν μοιχείαν νὰ συγ-
χαίνεται, τὴν κατὰκρισιν νὰ ἐχθρεύ-
εται. Ποτέ του νὰ μὴν ὁμώσῃ, τοὺς
ξένους νὰ ἀγαπᾷ, τοὺς πτωχοὺς νὰ
κυβερνᾷ, τοὺς ὀρφανοὺς νὰ ἐλεημο-
νῇ, ταῖς χήραις νὰ ἐπιτηρῇ, τοὺς ἀ-
σθενημένους νὰ κυττάξῃ. Μετὰ δὲ
ταῦτα θέλει κάμῃ καὶ σημεῖα καὶ
θαύματα· λεπροὺς νὰ καθαρίσῃ, πα-
ραλύτους νὰ σηκώσῃ, δαίμονας νὰ
διώξῃ· νὰ προφητεῖ διὰ τὰ μέλλον-
τα, νὰ προλέγῃ διὰ τὰ μακρόθεν, νε-
κροὺς νὰ ἀναστήσῃ, τυφλοὺς νὰ ἀ-
ναβλέψῃ, καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα
νὰ κάμῃ· ὅπου ἰδῇ δύο ἀνθρώπους,
ὅτι μαλώνουν, αὐτὸς νὰ τοὺς κά-
μῃ ἀγάπην, λέγοντας ὡς ὁ Θεός·
«Μὴ ἐπιδυέτω ὁ ἥλιος ἐπὶ τῷ παρορ-
γισμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου»· ἡγουν ἅς
μὴ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος εἰς τὴν ἔχθραν
τοῦ ἀδελφοῦ σου· ἄσπρα νὰ μὴν ἀ-
ποκτήσῃ, χρυσίον νὰ μὴν ἀγαπήσῃ,
βίον νὰ μὴ καταδέχεται· καὶ αὐτὰ
ὅλα θέλει κάμνῃ, διὰ νὰ τὸν ἀγα-
ποῦν οἱ ἄνθρωποι, καὶ νὰ τὸν τιμοῦν.
Τέλος ὡσὰν ἰδοῦν οἱ ἄνθρωποι τὰ
καλά του, καὶ ταῖς ἀρεταῖς του, θέ-
λουν μαζωχθῇ ὅλοι νὰ τὸν κάμνουν
βασιλέα· μάλιστα δὲ τὸ γένος τῶν
Ἑβραίων θέλει τὸν ζητήσῃ διὰ βα-
σιλέα του, λέγοντας πρὸς ἀλλήλους·

Μὴ νὰ εὐρίσκεται ἄλλος κανεῖς τώ-
ρα εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ὡσὰν ἐτοῦ-
τος; μὴ νὰ ἦτον κανεῖς ἄλλος Ἅγιος
ὡσὰν αὐτός; ἅς κάμωμεν βασιλέα
αὐτόν, ἅς σπουδάσωμεν νὰ τὸν ἀπο-
κτήσωμεν αὐθέντην.

Ὅλοι τοὺς λοιπὸν θέλουν ὑπάγει
πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντές τον καὶ
λέγοντες· Ἡμεῖς ὅλοι μας ἐσένα θέ-
λωμεν βασιλέα, εἰς ἐσένα ἀγαποῦμεν
νὰ ὑποτασσώμεθα· ὅλοι εἰς ἐσένα
θαρροῦμεν νὰ σωθοῦμεν, ὅτι ἐσὺ μό-
νος εἶσαι δίκαιος ἐπὶ τῆς γῆς· ἐσένα
ἐγνωρίσαμεν ἅγιον εἰς τὴν γενεάν
μας· ἐσένα εὐρήκαμεν καλὸν καὶ ἀγα-
θὸν εἰς τὸ γένος μας· διὰ τοῦτο πα-
ρακαλοῦμέν σε, βασίλευσε εἰς ἡμᾶς
ὅλους· καὶ αὐτὸς δὲν τοὺς θέλει ἀκού-
σει, πονηρεύοντας νὰ τὸν παραδεη-
θοῦν. Ὅμως μὲ πολλὴν παρακάλεσιν
θέλει γένῃ βασιλεύς· καὶ παρευθὺς
θέλει ὑψωθῇ ἡ καρδιά του, καθὼς
τὸ ὀρίζει καὶ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θε-
ολόγος εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν του, καὶ
λέγει· «καὶ προσεκύνησαν τὸν δρά-
κοντα, ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ
καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον λέγον-
τες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; τίς δύνα-
ται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη
αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλά-
σφημα καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποι-
ῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο· καὶ
ἡνοῖξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφη-
μίας πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι
τὸ ὄνομα αὐτοῦ»· ἡγουν, οἱ ἄνθρωποι
θέλουν προσκυνήσῃ τὸν Διάβολον,
ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τοῦ
Ἀντιχρίστου· καὶ θέλουν προσκυνή-
σει τὸν Ἀντίχριστον λέγοντες· Ποῖ-
ος εἶναι ὅμοιος ὡσὰν ἐτοῦτος; τίς
δύναται νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτόν; θέ-
λει τοῦ δοθῇ στόμα, νὰ λαλῇ περισ-

σὰ καὶ βλάσφημα· καὶ θέλει τοῦ δο-
θῆναι ἐξουσία νὰ κάμῃ μῆνας σαράντα
δύο, ἡγουν, τρεῖς ἡμῖσι χρόνους· θε-
λεὶ ἀναίξει τὸ στόμα του εἰς βλάσφη-
μίας πρὸς τὸν Θεόν, νὰ βλάσφημῇ τὸ
ὄνομα του· αὐτὸς ὅπου ἦτον πρῶτα
ταπεινὸς θέλει γείνη ὑπερηφανός· ὁ
ἐλθὼν θέλει γείνη ἐχθρὸς τῶν
πτωχῶν· ὁ φιλάνθρωπος θέλει γείνη
ἀπάνθρωπος· αὐτὸς ὅπου ἐμίσει τὴν
ἀδικίαν, θέλει διώξει τοὺς δικαίους·
αὐτὸς ὅπου ἀπεστρέφετο πρὸς πλεονε-
ξίαν, θέλει ἀπακτῆσαι τὴν ἀδικίαν·
εἰς αὐτὰ ὅλα θέλει ὑπερηφανευθῇ
εἰς τὴν βασιλείαν του, καὶ θέλει κά-
μει πόλεμον νὰ φονεύσῃ τρεῖς βασι-
λεῖς, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Λιβύης, καὶ
τῆς Αἰθιοπίας· μετὰ ταῦτα θέλει ἀ-
νακτῆσαι τὸν ναὸν τῶν Ἑβραίων εἰς
τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ θέλει τὸν δώσει
εἰς τὰ χεῖρα πᾶν Ἑβραίων νὰ τὸν ὀ-
ρίσῃ. Αὐτὸ βεβαιώνει καὶ ὁ Κύρι-
ος εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Ευαγγέλι-
ον, καὶ λέγει (Ματθαῖος)· «Ὅταν
οὖν ἴδῃτε, τὸ βδελύγμα τῆς ἐρημώσε-
ως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ Προ-
φήτου, ἐστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ (ὁ ἀνα-
γινώσκων νοεῖτω), τότε οἱ ἐν τῇ Ἰ-
ουδαίᾳ, φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη».
Βδελύγμα καὶ συγχαμα αὐτὸν τὸν
Ἀντίχριστον, ὀνομάζει ὁ Κύριος, ὁ-
που θέλει ἐρημώσαι τοὺς καλοὺς ἄν-
θρώπους, καὶ θέλει σταθῇ εἰς τὸν ἁ-
γιον τόπον, δηλονότι εἰς τὰ Ἱεροσό-
λυμα· ἐπεὶ θέλει ὑπερηφανευθῇ κα-
τὰ τοῦ Θεοῦ βάνοντας ὁ ταλαίπω-
ρος εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι θέλει βασι-
λεῦσαι αἰωνίως· δὲν ἤξευρε, ὅτι γρη-
γορὰ ἀφανίζεται ἡ Βασιλεία του.
Τοιαῦτα ἔργα θέλει κάμει ὁ ἀσεβέ-
στατος. Τότε ποῖος νὰ εἶναι, εὐλο-
γημένοι Χριστιανοί, ὅπου νὰ εὐρεθῇ με-
καρπύς, ἡ θάλασσα θέλει βρω-

ἄξιος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν·
ποῖος νὰ γνωρίσῃ τὴν πλάνην νὰ τὴν
ἀποφυγῇ; ὅπου μελλεὶ νὰ μαζώξῃ
τοὺς δαίμονας εἰς σχῆμα ἀνθρώπων,
νὰ τοὺς καταστήσῃ ἀνθεντάδας· εἰς
κάθε τόπον, ἐκείνους ὅπου ἔκαμαν
βασιλεῖα νὰ τοὺς συγχάσῃ, καὶ αὐτὸς
νὰ γείνη ὀργίλος, θυμωδὸς, ἀτυχὸς,
ἀκατάστατος, φοβερός, μισητός, ἄ-
σχημος, ἀνημέρος, πονηρός καὶ ἄλ-
λο· νὰ μὴ εἶναι ἡ ἐγνοία του, μόνον
πῶς νὰ πλανήσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων·
τότε θέλει, βοηθῇ μετὰ φωνῆς με-
γάλης εἰς ὅλον τὸν κόσμον· Ἔνω-
ρίσατε ἔθνη, φυλαί, καὶ γλώσσαι τὴν
μεγάλην, καὶ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν·
τίς εἶναι ὅπου νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν
βασιλείαν μου; ποῖος βασιλεὺς εἶναι
ὅπου νὰ μὴ με φοβάται; ἐάν θελετε
ἴδετε καὶ σημεῖα ὅπου θέλω κάμει.
Τότε βούνα νὰ μετατοπισθῇ εἰς τὴν
θάλασσαν νὰ προῖπατήσῃ ὡσάν καὶ
εἰς τὴν γῆν, στίαν νὰ κατεβάσῃ ἀπὸ
τοὺς οὐρανούς, τὴν ἡμέραν νὰ τὴν
κάμῃ νύκτα, καὶ τὴν νύκτα ἡμέραν·
καὶ καθολικὰ νὰ εἰπόμεν, εἴτι τὸν
φάνῃ ἐκεῖνον, ἐκεῖνο, καὶ θέλει κά-
μει, νὰ πιστεύσουν οἱ ἄνθρωποι· Ἐ-
άν τώρα δὲν φαίνεται, εὐλογημένοι
Χριστιανοί, καὶ πάλιν μᾶς πλανά καὶ
τὸν πιστεύομεν, τί νὰ κάμουν οἱ ἄν-
θρωποι, τοῦ καιροῦ ἐκείνου; ἐάν μια
γυναῖκα αμαστωλὴ γητεύοντας καὶ
μαγεύοντας μᾶς γὰρ, καὶ παρεδιδό-
μεθα εἰς τὸν διάβολον, τότε τί θε-
λουν, πᾶντι ὅσοι εὐρεθῇ ἐν ταῖς ἡ-
μέραις ἐκείναις;
Ὅμως ἀφόντισ ὁ πλάνος ἐκεῖνος
κάμῃ τὰ διαβολικὰ του ἔργα, καὶ τὸν
πιστεύουν οἱ ἄνθρωποι, ὁ οὐρανὸς
δὲν θέλει βρέξει, ἡ γῆ δὲν θέλει κά-
μει καρπὸν, ἡ θάλασσα θέλει βρω-

μήσει νὰ ψοφήσουν τὰ ψάρια, οἱ ποταμοὶ θέλουν ξηρανθῆ, ἡ λίμναις θέλουν στερεύσει, τὰ πηγὰδια θέλουν χάσῃ τὸ νερόν των, τὰ θηρία θέλουν ἐπ' ἀνέδῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὰ τε τράποδα ζῷα ὅλα θέλουν ψοφήσει, οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν πείναν καὶ δίψαν θέλουν ἀποθάνει, ἡ μητέρες θέλουν ἀγκαλιάσει ταῖς θυγατέρες τοὺς νὰ ἀποθνήσκουν, οἱ πατέρες θέλουν περιπλέκεσθαι εἰς τὰ παιδία τοὺς νὰ ξεψυχοῦν, καὶ κανεὶς δὲν θέλει εἶσθαι νὰ τοὺς θάπτῃ. Ἡ γῆ ἥλη θέλει γεμίσει βοῶμαιν καὶ δυσωδίαν ἀπὸ τὰ κορμιά τῶν ἀποθνησκόντων ἀνθρώπων ἡ θάλασσα θέλει ξεχύσει τοὺς ποταμούς, ὥσπερ κορμίαν βοιωμένην. Τότε πείνα καὶ δίψα μεγάλη θέλει εἶσθαι εἰς ὅλον τὸν κόσμον· τότε κλαῦματα καὶ θρήνος πολὺς θέλει εἶσθαι εἰς ὅλην τὴν γῆν· ἀναστεναγμοὶ καὶ θλίψεις τῆς καρδίας θέλουν περισσεύει· οἱ ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ ἐκείνου θέλουν καλαυχίζε τοὺς ἀποθαμμένους νὰ λέγουν· Καλὸ τυχοὶ ἐκεῖνοι ὅπου δὲν ἔφθασαν ταῖς ἡμέραις ἐτούταις· καὶ θέλουν κράζει μεγαλοφώνως· Ἀνοίξατε τὰ φοῖ καὶ δεχθῆτε καὶ ἡμᾶς· ἀνοίξατε νὰ ἐμβοῦμεν νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀσεβεστάτου βασιλέως· τί τὸ ὄφελός μας νὰ ζοῦμεν πεινασμένοι; τί τὸ διάφορόν μας νὰ περνούμεν διψασμένοι; ὦ θάνατε, παράλαβέ μας, καὶ ἀνάπασέ μας ἀπὸ τοὺς τοὺς κόπους· Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔτσι θέλουν κλαίει παραπονούμενοι· ὁ δὲ μιὰρὸς ἐκεῖνος βασιλεὺς θέλει στείλει ὁρισμοὺς εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν μὲ δαίμονας, μὲ ἀνθρώπους, μὲ ὅλους τοὺς ὑπηρέτας, νὰ λέγουν· Βασιλεὺς μέγας ἔγεινεν εἰς τὴν γῆν,

ἐλᾶτε ὅλοι νὰ τὸν προσκυνήσετε, ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς βασιλείας του· διότι αὐτὸς σᾶς θέλει δώσει καὶ ψωμί, καὶ κρασί πολὺ, βίον ὅσον θέλετε νὰ σᾶς χαρίσῃ, δωρεαῖς καὶ τιμαῖς μεγάλας νὰ σᾶς δώσῃ· ποῖος εἶναι ὅμοιος ὥσπερ αὐτόν; ὅπου σαλεύει τὴν γῆν, ὅπου μεταθέτει τὰ βουνά, ὅπου ἀναστενεὶ νεκρούς, ὅπου πλουτίζει τοὺς πτωχοὺς, ὅπου κάμνει εἴτι τὸν φαίνεται; ἐλᾶτε ὅλοι πρὸς αὐτόν νὰ ἀγοράσετε πᾶν ἀγαθόν. Τότε θὰ ὑπάγῳσιν ὅλοι πρὸς ἐκεῖνον, λέγοντες· Ἡκούσαμεν ὅτι εἶσαι μέγας βασιλεὺς, καὶ καλοκαρδίεις τοὺς δούλους σου, διὰ τοῦτο ἤλθαμεν νὰ σὲ προσκυνήσωμεν, νὰ μᾶς διαθρέψῃς, ὅτι χανόμεθα ἀπὸ τὴν πείναν. Τότε θέλει τοὺς ἀποκριθῆ ὁ πλάνος νὰ τοὺς εἰπῇ· Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κάμω βοῦλ λαν εἰς τὸ δεξιὸν χερί καὶ εἰς τὸ μέτωπον, καὶ τότε νὰ σᾶς δώσω εἴτι γυρεύετε. Ἐκεῖνοι δέ, μὴ γνωρίζοντες τὴν πλάνην τοῦ θέλουν σταθῆ νὰ τοὺς βουλλώσῃ εἰς τὸ δεξιὸν χερί καὶ εἰς τὸ βλέφαρον, διὰ νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ κάμουν τὸν Σταυρόν τους, ἀλλὰ νὰ ἦναι ὅλως διόλου ἐδικοὶ του· ἡ δὲ βοῦλλα του θέλει ἔχει ψῆφον, ἑξακόσια ἑξήντα ἑξή, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν του, καὶ λέγει· «Καὶ ποιεῖν πάντας τοὺς μικροὺς, καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους, καὶ τοὺς πτωχοὺς, τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν ἵνα μὴ τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰμὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθ-

μόν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων τὸν νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ἑξακόσια ἑξήκοντα ἕξ».

Ἡ δὲ ἔννοια τῆς βούλλας θέλει νὰ λέγῃ· Ἀρνοῦμαι τὸν Ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς· ἀρνοῦμαι τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ἀρνοῦμαι ὅτι νὰ λατρεύω τὸν Χριστόν, καὶ γίνομαι ἐδικὸς σου δοῦλος, ἀρνοῦμαι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἀγαπῶ τὴν κόλασιν· ἀρνοῦμαι τὸν Σταυρὸν καὶ δέχομαι τὴν ἐδικὴν σου βούλλαν. Τοιαύτην ἔννοιαν θέλει ἔχει ἡ βούλλα ἐκείνη τοῦ πλάνου Ἀντιχρίστου, καθὼς τὸ ὀρίζει καὶ ὁ ἅγιος Ἰπόλυτος ὁ Πάπας τῆς Ρώμης, ὁ ὁποῖος διηγεῖται αὐτὰ ὅλα ὅσα λέγω τώρα ἐγὼ ἀπλῶς, καὶ τὰ καταλαμβάνετε· ὁποῖος δὲ δὲν θέλει σταθῇ νὰ τὸν βουλώσῃ, θάνατον θέλει πέρνει ἀπὸ τὰς χειρὰς του. Καλάτυχος ὅπου ὑπομένει τὸν καιρὸν ἐκεῖνον· ἐκεῖνος θέλει σωθῇ, ὡς ὀρίζει ὁ Κύριος, εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον. «Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τὸ τέλος, οὗτος σωθήσεται» καὶ πάλιν ὁ Θεολόγος Ἰωάννης λέγει εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν του διὰ τοὺς τοιοῦτους. «Μακάριοι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι». Μετὰ ταῦτα θέλει σχηματίσει τοὺς δαίμονας εἰς σχῆμα φωτεινῶν ἀγγέλων, καὶ πλῆθος πολὺ θέλει παραστήσει ἔμπροσθέν του, νὰ τὸν ὑμνοῦν, νὰ τὸν ἐπαινοῦν καὶ νὰ τὸν ἐγκωμιάζουν, λέγοντες· Μέγας ὁ βασιλεὺς τοῦ καιροῦ ἐστούτου· μέγας ὁ ἑξουσιαστὴς καὶ αὐθέντης· ποῖος εἶναι ὁ Θεός; ποῖος εἶναι ὁ Κύριος, πάρεξ αὐτός; αὐτὸς εἶναι ὁ Θεός, ὅπου ἔκτισε τὰ πάντα, αὐτός ἐστίν ὁ

Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ· ἐλάτε προσκυνήσατέ τον· ἐλάτε πιστεύετε τον· διὰ τοῦτο μᾶς παραγγέλει ὁ Κύριος εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, καὶ λέγει· «Βλέπετε, μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι» καὶ πάλιν παρακάτω ὀρίζει· «Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἴδου ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε· ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται· καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς· ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν· ἐάν εἰπωσιν ὑμῖν· Ἴδου ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί, μὴ ἐξέλθῃτε· Ἴδου ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε». Ἦγουν, τότε, ἐάν σᾶς εἴπῃ κανεὶς· Ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστός, ἢ εἰς ἄλλο μέρος, μὴ πιστεύσητε· διότι θέλουν σηκωθῇ ψευδεῖς Χριστοί, καὶ ψευδεῖς Προφῆται, καὶ θέλουν κάμει θαύματα πολλὰ, ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ ξεπλανέσουν καὶ τοὺς διαλεκτούς· ἰδοὺ, ὅπου σᾶς τὸ ἐπροεῖπα· τὸ λοιπὸν ἐάν σᾶς εἰποῦν ἐκεῖνοι· Ἴδου ὁ Χριστὸς εἰς τὴν ἔρημον νὰ μὴν ὑπάγητε· ἐάν σᾶς εἰποῦν· Ἴδου ὁ Χριστὸς εἰς τὸ σπίτι, νὰ μὴ τοὺς πιστεύετε. Καὶ οὐ μόνον εἰς τόσον θέλει ὑπερηφανευθῇ ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος, ἀλλὰ καὶ ἄλλας φαντασίας θέλει κάμνει, νὰ δείχνῃ· ὅτι ἀνεβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν, νὰ φαντάζεται ὅτι πετᾷ, νὰ κάμνῃ ὅτι ἀποθνήσκει, καὶ πάλιν ἀνασταίνεται, καὶ νὰ προστάσῃ τοὺς ὑπηρέτας του μὲ πολλὸν φόβον καὶ τρόμον νὰ κάμνουν τὸ θέλημά του.

Τότε θέλει στείλει εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰ σπήλαια, καὶ εἰς ταῖς τρύ-

παις τῆς γῆς τοὺς δαίμονάς του νὰ γυρεύσουν ὅσους δὲν ἠθέλησαν νὰ βουλλωθοῦν καὶ ἔφυγαν καὶ ἀφόντις τοὺς φέρουν, εἰ μὲν θελήσουν νὰ τοὺς βουλλώσῃ, ἔχει καλῶς· εἰ δὲ καὶ δὲν θελήσουν, νὰ τοὺς παιδεύσῃ μὲ τοιαῦτα βάσανα, ὅπου κανεὶς ἐξ αἰῶνος δὲν τὰ ἤκουσε· τοιαύταις παιδευσαῖς θέλει κάμνει, ὅπου μόνον νὰ ταῖς συλλογισθῇ κανεὶς, ὅλος τρομάζει καὶ φορίσσει. Καλότυχοι ἐκεῖνοι ὅπου τὸν νικήσουν τὸν παράνομον ὡσὰν τοὺς μεγάλους Μάρτυρας θέλουν τιμηθῇ ἐκεῖνοι, καὶ μάλιστα περισσότερον· ὅτι οἱ μὲν παλαιοὶ Μάρτυρες ἐνίκησαν τοὺς ὑπηρέτας τους, ἐκεῖνοι δὲ θέλουν νικήσῃ ἐκεῖνον τὸν Ἀντίχριστον· ἐκεῖνοι ὅπου φανοῦν τότε ἄξιοι ὑπηρέται τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖνοι θέλουν στεφανωθῇ, καὶ θέλουν τιμηθῇ παρὰ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ. Ἄλλ' ἅς ἔλθωμεν πάλιν ὅθεν ἀφήσαμεν τὸν λόγον μας; ἀφόντις τοὺς βουλλώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ὁ Ἀντίχριστος, πεινῶντες καὶ διψῶντες θέλουν ὑπάγει νὰ τοῦ εἰποῦν· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἐπροσκυνήσαμεν σε καὶ ἐσφράγισές μας· τὸ λοιπὸν δός μας νὰ φάμε, καὶ νὰ πῖωμεν, ὅτι ἀποθνήσκουμεν ἀπὸ τὴν πείναν· γύρισε τὴν βρῶμαν τῆς θαλάσσης εἰς εὐωδίαν, ὅτι ξειψυχοῦμεν· πρόσταξε τὰ πηγὰδια νὰ ἀναβροῦσουν νερόν· ὅρισε τὸν οὐρανὸν νὰ βρέξῃ, καὶ τὴν γῆν νὰ δώσῃ τὸν καρπὸν της· δίωξε ἀπὸ πᾶνω μας τὰ ἀνθρωποφάγα θηρία, ὅτι ὅλοι μας εἰς ἐσένα θαρροῦμεν νὰ ζήσωμεν. Τότε θέλει τοὺς ἀποκριθῇ μὲ πολλὴν κάκιστον, λέγοντας· πόθεν νὰ σᾶς δώσω ψωμὶ, ποῦ νὰ εὕρω τὸ κρασί, ἢ τὸ νερόν; μὴ νὰ ἦμαι ἐγὼ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς τὰ δώσω αὐτά;

ἡ γῆ δὲν θέλει νὰ βλαστήσῃ, ὁ οὐρανὸς δὲν θέλει νὰ βρέξῃ· πόθεν λοιπὸν νὰ εὕρω ἐγὼ τροφήν νὰ σᾶς δώσω; δότε καὶ ἐσεῖς ἐμένα. Τότε οἱ ἄνθρωποι, ὡσὰν ἀκούσουν τὴν τοιαύτην ἀπόκρισιν τοῦ Ἀντιχρίστου, θέλουν γνωρίσει ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἀντίχριστος, καὶ θέλουν κλαύσει με γάλως, κρούοντες τὸ στήθος τους καὶ τὸ πρόσωπόν τους, καὶ λέγοντες· ὦ τῆς συμφορᾶς τῆς μεγάλης, ὦ τῆς κακῆς πραγματείας! ὦ εἰς τὸν γελασμόν ὅπου ἐπάθαμεν! ὦ εἰς τὸ πταίσισμον ὅπου ἐπταίσασαμεν! ὦ εἰς τὸ κακὸν ὅπου ἐπέσαμεν· ἀλλοίμονον, πῶς ἐπλανέθημεν· ἀλλοίμονον πῶς ἐγελάσθημεν; ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς, πῶς μᾶς ἐξεπλάνεσεν ὁ πλάνος ἐτοῦτος· ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς, πῶς μᾶς ἐπίασεν ὁ τύραννος μὲ τὸν δόλον του· ἀλλοίμονον, πῶς ἐπιάσθημεν εἰς τὸ δίκτυον τοῦ μιαινοῦ τούτου· δὲν ἀκούαμεν ταῖς γραφαῖς; δὲν ἐβλέπαμεν πῶς ἐπαράγγελλαν τὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας; τί ἦτον αὐτὸ εἰς ἡμᾶς καὶ ἐγελάσθημεν; πόσαις φοραῖς τὰ ἠκούσαμεν αὐτὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὅπου τὰ ἐδίδασκαν; καὶ τώρα πῶς ἐπλανέθημεν;

Ταῦτα λέγοντες θέλουν φύγει εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ σπήλαια, νὰ κλαῖουν τὴν ἁμαρτίαν τους, καὶ μὲ συντετριμμένην καρδίαν νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συμπαθήσῃ τὴν ἀσέβειάν τους. Ὁ Θεὸς ὡς ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος ὅπου εἶναι, τοὺς θέλει γλυτώσει ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ μιαινοῦ Ἀντιχρίστου, καὶ θέλει τοὺς σκεπάσει μὲ τὸ χεῖρι του, νὰ μὴ τοὺς εὕρῃ ὁ πλάνος αὐτός. Καὶ οἱ μὲν μετάνοήσαντες ἔτσι θέλουν πάθει. Ὁσοὶ δὲ θέλουν εἰσθαι εἰς τὰ κάστρα

καὶ εἰς ταῖς χώραις μέγαν πόνον θέ-
λουν υπομείνει· τότε οἱ ἄνθρωποι ἀ-
πὸ τὴν ἀνατολὴν θέλουν ἔλθαι εἰς
τὴν δύσιν, νομίζοντες ὅτι ἐκεῖ εἶναι
καλοπάθεια· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὴν δύσιν
θέλουν πηγαίνει εἰς τὴν ἀνατολὴν,
μὴ ἠξεύροντες ὅτι εἰς κάθε τόπον
εἶναι ἡ τοιαύτη κακοτυχία καὶ τα-
λαιπώροια· Τοιαύτη λύπη καὶ θλίψις
θέλει γίνεαι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
οἷα οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος· ὥς
ὁρίζει ὁ Κύριος εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέ-
λιον· Τότε ἀλλοίμονον εἰς ταῖς ἐγ-
γαστρομέναις, καὶ εἰς ταῖς ὀρφα-
ναῖς, καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄνθρώπους·
τὴν ἡμέραν θέλουν ἀπανταχάιναι τὴν
νύκτα, καὶ τὴν νύκτα θέλουν ἀπαντα-
χάιναι τὴν ἡμέραν· καὶ τὴν ἡμέραν
θέλουν λέγει· Πότε νὰ γένη νύκτα,
νὰ ἀναπαυθοῦμεν ἀπὸ τοὺς κόπους
καὶ τοὺς πόνους; πότε νὰ νυκτώσῃ
νὰ μὴν εἴμεθα ἔξυπνοι καὶ πεινού-
μεν; πότε νὰ βοασθῶσιν, νὰ μὴ μᾶς
εὐρίσκουν τὰ θηρία καὶ μᾶς τρώ-
γουν; τὴν δὲ νύκτα πάλιν ἀκούοντες
τὰς ἀστράπας καὶ τὰς βροντὰς νὰ
λέγουν· Πότε νὰ ξημερώσῃ νὰ δοῦ-
μεν καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας; πότε νὰ
ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, νὰ γνωρίζωμεν
τοὺς γείτονάς μας; πότε νὰ γένη ἡ-
μέρα νὰ ἰδοῦμεν τοὺς συγγενεῖς μας,
καὶ νὰ παρηγορηθοῦμεν ὀλίγον; ἔ-
τσι νὰ λέγουν λυπούμενοι καὶ κλαίον-
τες· Τότε ὅλη ἡ γῆ κλαίει, ὁ οὐρα-
νὸς κλαίει, ἡ θάλασσα, ὁ ἀήρ, ὁ αἰ-
θήρ, ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ
ἄστρα κλαίουσιν, καὶ τὰ ἄγρια καὶ ἁ-
νήμερα ζῶα κλαίουσιν τότε· κλαίουσιν
καὶ τὰ ὄρη καὶ οἱ κάμποι διὰ τὸ γέ-
νος τῶν ἀνθρώπων· τὰ δένδρα καὶ
τὰ φυτὰ, ἡ πέτραις καὶ τὰ ξύλα, ὅ-
λα θέλουν λυποῦνται διὰ τοὺς ἄν-

θρώπους, πῶς ἐπλανέθησαν, πῶς ἐ-
γελασθήσαν, πῶς ἠπατήθησαν, καὶ
ἐπροσκύνησαν τὸν πλάνον Ἀντίχρι-
στον· καὶ οὐ μόνον τοσοῦτον, ἀλλὰ
ἐδέχθησαν καὶ τὴν μιανὰν τοῦ σφρα-
γίδα, καὶ ἠορήθησαν τὸν τίμιον καὶ
ζωοποιὸν Σταυρόν.

Κλαύσει θέλουν τότε καὶ ἡ Ἐκκλη-
σία τοῦ Θεοῦ, πένθος μέγα· διότι
μήτε λειτουργία, μήτε ἄλλη ὑπηρε-
σία θέλει γίνεσθαι πλέον· αἱ ὅλα θέ-
λουν καταπατηθῆ, ὥσπερ σκύβαλα·
τὸ τίμιον Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χρι-
στοῦ, δὲν θέλει φανῇ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις· ἡ λειτουργία θέλει σβυ-
σθῇ· ἡ ψαλμωδία θέλουν παύσῃ· αἱ
ἀναγνώσεις τῶν γραφῶν δὲν θέλουν
ἀκουσθῇ· ἡ διδαχὴ καὶ αἱ ψυχωφε-
λεῖς διηγήσεις θέλουν καταργηθῇ·
μόνον ὁ θρῆνος θέλει περισσεύει· οἱ
ἀναστεναγμοὶ θέλουν πληθαίνει· ἡ
θλίψις θέλουν αὐξάνει· τότε τὸ χρο-
σίον καὶ τὸ ἀργύριον θέλουν τὸ ρί-
χνει ἐν ταῖς στράταις, καὶ κανεῖς δὲν
θέλει τὸ μαζώνει· τὰ πολέμια καὶ
ζηλευτὰ πράγματα, ὅλα θέλουν μι-
σηθῇ εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας· διότι ὅ-
λοι οἱ ἄνθρωποι θέλουν ἀγωνίζεσθαι
μόνον, πῶς νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ πρό-
σωπον τοῦ πλάνου Ἀντιχρίστου, καὶ
μὲ κανένα τρόπον δὲν θέλουν δυνηθῇ
νὰ τὸν ἀποφύγουν· διότι ἔχοντες τὴν
μιανὰν τοῦ σφραγίδα, θέλουν εἶσθαι
φανεροὶ καὶ γνωστοὶ εἰς ὅλους τοὺς
ἄνθρώπους· Ἀπὸ μέσα θέλει εἶσθαι
φόβος, ἀπὸ ἔξωθεν τρόμος· εἰς ταῖς
νύκταις καὶ ἡμέραις, εἰς ταῖς στρά-
ταις καὶ εἰς τὰ σπίτια· εἰς ταῖς στρά-
ταις θέλουν κείμεσθαι τὰ βρωμερὰ
κορμιά τῶν ἀποθνησκόντων, καὶ εἰς
τὰ σπίτια θέλει εἶσθαι πείνα καὶ δί-
ψα· εἰς ταῖς στράταις θέλει εἶσθαι

σύγχυσις καὶ ἀνακάτωσις, καὶ εἰς τὰ
σπίτια δάκρυα ἀπαρηγόρητα τότε
θέλει μασανθῇ ἡ εὐμορφία τῆς ὤψε-
ως τῶν ἐνθρώπων· διότι θέλουν γε-
νῇ τὰ πρόσωπά τους ὡσάν πρόσωπα
νεκρῶν· ἡ εὐμορφία τῶν γυναικῶν
θέλει χαθῇ· ἡ ἐπιθυμία θέλει παύ-
σῃ· καὶ λοιπὸν ἀλλοίμογον εἰς τοὺς
ἀνθρώπους τοῦ καιροῦ ἐκείνου· Ἀλλ'
οὖν ὁ ἀνθρώπος καὶ εὐπλαγχτός·
Θεὸς δὲν θέλει ἀφήσῃ τὸ πλάσμα
τοῦ νὰ παιδευθῇ εἰς πολλὰς ἡμέρας·
αὐτὸς οἱ τοεῖς ἡμῖν χρόνοι ἐκείνοι ὅ-
που προσείπαμεν, ὅτι θέλει κάμνῃ ὁ
Ἀσπιστοάτης βασιλεὺς θέλουν κο-
λοβωθῇ, καὶ θέλουν ὀλιγωστεύσῃ,
διὰ τὴν μεάνοιαν ἐκείνων ὅπου θέ-
λουν φύγει εἰς τὰ σπηλαιο, καὶ εἰς
ταῖς τρύπαις τῆς γῆς, νὰ μεταναστῇ
εἰς τὴν ἀσέθειάν τους· καθὼς τὸ ὁ-
ρίξει καὶ ὁ Κύριος εἰς τὸ κατὰ Ματ-
θαῖον Εὐαγγέλιον· «Καὶ εἰ μὴ ἐκολο-
βώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν
ἐσώθῃ πᾶσα σὰρξ, διὰ δὲ τοὺς ἐκλε-
κτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐ-
κεῖναι»· Ἀφόντις λοιπὸν πληρωθῶν
οἱ τοεῖς ἡμῖν χρόνοι, παρευθὺς, ὡς
ἐν συντόμῳ, θέλει ἀφανισθῇ καὶ ἡ
βασιλεία τοῦ μικροῦ Ἀντιχρίστου,
νὰ καταργηθῇ ἡ δύναμις του, καὶ ἡ
πολλή τιν ὑπερηφάνεια, καὶ αὐτὸς
νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν,
καθὼς τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ ἅγιος Ἰω-
άννης ὁ Θεολόγος εἰς τὴν Ἀποκάλυ-
ψιν του, καὶ λέγει· «Καὶ εἶδον τὸ θη-
ρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ
τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα
ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου
ἐπὶ τοῦ ἵππου, καὶ μετὰ τοῦ στρατεύ-
ματος αὐτοῦ· καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον,
καὶ μετὰ τούτου ψευδοπροφήτης, ὁ
ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν
οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χά-
ρισμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυ-
νοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ὧντες βλη-
θῆσονται οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ
θυροῦ τὴν καιομένην ἐν τῷ θείῳ καὶ
οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ρομ-
φαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου,
τῇ ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐ-
τοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄντα ἐχορτάσθη-
σαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν»·
Ἦγουν εἶδα τὸ θηρίον, τούτεστι
τὸν διάβολον αὐτόν, καὶ εἶδα καὶ τοὺς
βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ φουσατά
ταῦς, ὅπου ἦτον μαζωμένα νὰ κά-
μνουν πόλεμον μετ' ἐκείνον ὅπου ἐκά-
θητο εἰς τὸ ἄλογον, καὶ μετὰ τὸ φου-
σατόν του· ποῖος δὲ ἦτο ἐκεῖνος ὅπου
ἐκάθητο εἰς τὸ ἄλογον, καὶ ποῖ-
ον εἶναι τὸ φουσατόν του· ἀ-
κούσατε πῶς ὁρίζει παραπάνω
ἂν αὐτὸ τὸ ρητόν· «Καὶ εἶ-
δὼν οὐρανὸν ἀνεωμένον, καὶ ἰδοὺ
ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθημένος ἐπ'
αὐτόν πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν
δικαιοσύνῃ κρινεῖ καὶ πολεμεῖ· οἱ δὲ
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός, καὶ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα
πολλὰ, ἔχων ὄνομα γεγραμμένον, ὃ
οὐδεὶς οἶδεν εἰμὴ αὐτός καὶ περιβε-
βλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον ἐν αἵ-
ματι· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ· καὶ τὰ στρατεύ-
ματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθουν αὐ-
τῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι
βύσσινον, λευκὸν καὶ καθαρὸν· καὶ
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται
ρομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ
τὰ ἔθνη»· Ἦγουν, εἶδα τὸν οὐρανὸν
ἀνοικτόν, καὶ ἰδοὺ ἓνα ἄλογον ἄσ-
προν, καὶ ἐκεῖνος ὅπου ἐκάθητο εἰς
αὐτὸ εἶναι πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ
μετὰ δικαιοσύνην θέλει κρίνει, καὶ θέ-

λει πολεμήσει· τὰ μάτια του ἦτον ὡσάν τὴν φλόγα τῆς στίας, καὶ εἰς τὸ κεφάλι του εἶχε στεφάνια πολλά, καὶ εἶχεν ὄνομα γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ἤξεύρει κανείς, μόνον αὐτός· καὶ ἐφόρει ροῦχον βαμμένον μὲ αἷμα· ἐπειδὴ ἐθανατώθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ ἔχυσε τὸ πανάγιον αἷμά του καὶ καλεῖται τὸ ὄνομά του ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ· καὶ τὰ φουσάτα του εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν ἀκολουθοῦσαν καθήμενα εἰς ἄσπρα ἄλογα, καὶ ἐφοροῦσαν βασιλικὸν φόρεμα ἄσπρον καθαρὸν, ὅποιοι εἶναι οἱ Ἄγγελοι, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα ἐκείνου ὅπου ἐκάθητο εἰς τὸ ἄσπρον ἄλογον εὐγαινεν δίστομον σπαθί, διὰ τὴν πατάξῃ τὰ ἔθνη. Μετ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους ἔκαμαν πόλεμον οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ διάβολος· καὶ ἐπιάσθη ὁ διάβολος μὲ τὸν ἀντίχριστον, ὅπου ἔκαμνε τὰ σημεῖα ἐμπροστά του, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλάνησεν ἐκείνους, ὅπου ἐπῆραν τὴν βοῦλλαν τοῦ διαβόλου, καὶ ἐπροσκύνησαν τὴν εἰκόνα του, τοῦτέστι τὸν Ἀντίχριστον· ζωντανοὶ θέλουν βαλθῇ οἱ δύο αὐτοὶ εἰς τὴν λίμνην τῆς στίας, ὅπου καίεται μὲ θειάφι· καὶ οἱ ἐπίλοιποι, ἦτοι οἱ ὑπηρέται του, ἐφρονεύθησαν μὲ τὸ σπαθί, ὅπου εὐγαινεν ἀπὸ τὸ στόμα ἐκείνου ὅπου ἐκάθητο εἰς τὸ ἄλογον, καὶ ὅλα τὰ πούλια ἐχόρτασαν ἀπὸ τὰ κορμιά τους.

Τότε ὡσάν παύσουν ὅλα τὰ ἔργα τοῦ ἀντιχρίστου καὶ φρονευθῶν οἱ ὑπηρέται του, καὶ φθιάσῃ ἡ συντέλεια, τί ἄλλο λείπεται παρὰ ἡ φανέρωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ὃν ἠλπίσσαμεν καὶ ἐλπίζομεν νὰ σωθῶμεν; ὁ ὁποῖος θέ-

λει κάμνει δικαιοκρισίαν εἰς ὅλον του τὸ πλάσμα. Ἔτσι γοῦν θέλει γενῇ ἡ παρουσία του, ὥσπερ τὸ ὁρίζει μοναχός του εἰς τὸ Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον· «Ὡσπερ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ὅπου γὰρ ἂν ἡ τὸ πτώμα ἐκεῖ συναχθῇσονται οἱ ἄετοί· ἦτοι ὡσάν πῶς ἡ ἀστραπὴ εὐγαίνει ἀπὸ τὴν ἀνατολήν, καὶ φαίνεται εἰς τὴν δύσιν, ἔτσι εἶναι καὶ ἡ φανέρωσις τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἔγεινεν ἄνθρωπος καὶ υἱὸς ἀνθρώπου· διότι ὅπου εἶναι τὸ κορμί, ἐκεῖ μαζώνονται οἱ ἄετοί· δηλονότι, ἐκεῖ ὅπου καθήσει ὁ Χριστός, ἐπειδὴ ἀπέθανεν καὶ ἔγεινεν νεκρὸς διὰ τὴν σωτηρίαν μας· ἄετοί δὲ λέγονται οἱ Ἀπόστολοι, διότι εἶνε καθαρὸς ὁ νοῦς τους, ὥσπερ καὶ τὰ μάτια τοῦ ἄετοῦ ὅπου εἶναι καθαρά καὶ δὲν δακρύουν. Καὶ πάλιν ὁρίζει ὁ Κύριος παρακάτω· «Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται, καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς· ἡγοῦν, πάραυτα ἀφόντις ἀπεράσῃ ἡ θλίψις τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῇ, καὶ τὸ φεγγάρι δὲν θέλει δώσει τὸ φῶς του, καὶ τὰ ἄστρα θέλουν πέσει ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ τὰ τάγματα ὅλα τοῦ

οὐρανοῦ θέλουν σαλευθῆ, καὶ τότε θέλει φανῇ τὸ σημάδι τοῦ Χριστοῦ, ἦτοι ὁ σταυρός, εἰς τὸν οὐρανόν· τότε θέλουν κλαύσει ὅλαι αἱ γενεαὶ τῆς γῆς καὶ θέλουν ἰδεῖ τὸν Χριστόν, ὅπου ἔρχεται εἰς τὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ μετὰ τιμὴν καὶ δύναμιν πολλήν. Τότε ὁ οὐρανὸς θέλει τυλιχθῇ ὡς χαρτίον· ἡ γῆ θέλει κατακαῇ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐμιάνη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μετὰ πορνείας, μετὰ μοιχείας, μετὰ φόνους, μετὰ εἰδωλολατρείας, μετὰ κατακρίσεις, μετὰ καταδοσίας, μετὰ ψευδολογίας, μετὰ συκοφαντίας, μετὰ πονηρίας, μετὰ ἔχθρας, μετὰ πολέμους, μετὰ αἱματοχυσίας. Τότε ὁ οὐρανὸς θὰ τρέμῃ ὡς καλάμι, τὰ ὄρη θὰ σείωνται ὡς τὰ φύλλα τοῦ δένδρου ἀπὸ μεγάλου ἄνεμου, καὶ ὅλα λοιπὸν τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ θὰ τρέμουν ἀπὸ τὸν φόβον τους. Καὶ πάλιν ἀκούσατε τί ὁρίζει ὁ Κύριος· «Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αἰμάτων». ἦτοι, τότε θέλει πέμψῃ ὁ Χριστὸς τοὺς Ἀγγέλους του μετὰ δυνατὴν φωνὴν τρομπέτας, νὰ μαζώξουσιν τοὺς διαλεκτοὺς ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους, ἀπὸ τὸν Βορέαν, ἀπὸ τὸν Νότον, ἀπὸ τὸν Εὐρον, καὶ ἀπὸ τὸν Ζέφυρον, καὶ ἀπὸ ταῖς ἄκραις τοῦ οὐρανοῦ ὡς ταῖς ἄκραις του. Καὶ πάλιν ὁρίζει εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἔτσι· «Ἀμήν ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται». ἦγουν, ἀλήθεια ἀλήθεια σᾶς λέγω,

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

ὅτι θέλει ἔλθῃ ὥρα ὅπου καὶ τώρα εἶναι, ὅταν θέλουν ἀκούσει οἱ νεκροὶ τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅσοι τὴν ἀκούσουν, θέλουν ζωντανεύσει. Καὶ πάλιν ὁρίζει παρακάτω· «Μὴ θαυμάζητε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ· καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως». Ἦγουν, μὴ θαυμάζετε αὐτό, ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ ὥρα, εἰς τὴν ὁποίαν ὥραν ὅλοι ὅσοι εἶναι εἰς τοὺς τάφους θέλουν ἀκούσει τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλουν ὑπάγει ὅσοι ἔκαμαν τὰ καλὰ εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, καὶ ὅσοι ἔκαμαν τὰ κακὰ θέλουν ὑπάγει εἰς ἀνάστασιν κατακρίσεως. Τότε θὰ ἀναστηθοῦν οἱ Βασιλεῖς οἱ ὑπερήφανοι καὶ δυνάσται, νὰ δώσουν ἀπόκρισιν διὰ τὸν κόσμον τους· τότε νὰ ἀναστηθοῦν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἐπίσκοποι, νὰ δώσουν λόγον διὰ τὸ ποίμνιόν τους· τότε νὰ ἀναστηθοῦν οἱ ἱερεῖς καὶ πνευματικοὶ νὰ δώσουν ἀπολογίας διὰ ταῖς ἐνορίαις τους, καὶ διὰ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων ὅπου εἶναι εἰς τὸ χέρι τους· τότε θέλουν ἀναστηθῇ οἱ στρατιῶται οἱ ἄδικοι, ὅπου δὲν τοὺς ἀρκεῖ ὁ μισθός τους, ἀλλ' ἀδικοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ στρατοκόπους· τότε νὰ παρασταθοῦν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄρπαγες καὶ ἄδικοι κριταί, ὅπου τρώγουν ἄσπρα, διὰ νὰ ἀδικήσουν τὸν πτωχόν, τότε νὰ φαίνωνται οἱ δικασταὶ οἱ δωροφάγοι, ὅπου παίρνουν δῶρα διὰ νὰ καταδικάσουν τὸν πτωχόν, τότε νὰ τραβίζωνται οἱ ἄρχοντες, ὅπου ζηλεύουν τὸν πτωχόν καὶ πάσχουν νὰ

τὸν χαλάσουν, νὰ πάρουν τὸ σπίτι του, τὸ χωράφι του, τὴν γυναῖκά του, τὸ παιδί του, καὶ ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα· τότε νὰ ἀναστηθοῦν οἱ ἀμελεῖς καὶ ὀκνηροί· ὅπου δὲν σπουδάζουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ κοιμῶνται ὁλονυκτίς τὴν ἁγίαν Κυριακὴν καὶ τὰς ἄλλας ἑορτάς· τότε θέλουν ἀναστηθῆ ὅσοι δὲν βαστοῦν τὰς ἁγίας Ἑορτάς, ἀλλὰ ταῖς καταπατοῦν καὶ δουλεύουσι· τότε θέλουν ἀναστηθῆ ἀνδρόγυνα μετὰ μεγάλης ἐντροπῆς, ὅσα δὲν ἐφύλαξαν τὴν κοίτην τους ἀμίαντον.

Τότε νὰ κλαύσουν ὅσοι δὲν ἐβάσταξαν τὴν ἐντολὴν ὅπου ὁρίζει· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· τότε νὰ δακρύσουν ὅσοι δὲν ἐφύλαξαν τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου ὅπου ὁρίζει. Μὴ φονεύσης, μὴ ψευδομαρτυρήσης· τότε νὰ θορηγῶσιν ὅσοι δὲν ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου ὅπου ὁρίζει. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· τότε νὰ λυπηθοῦν ὅσοι δὲν ἐτήρησαν τὸν ὀρισμὸν τοῦ Θεοῦ ὅπου ὁρίζει. Μὴ ἐπιθυμήσης τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· τότε νὰ κατακριθοῦν ὅσοι δὲν ἐφύλαξαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ὅπου ὁρίζει. Μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· τότε νὰ καταδικασθοῦν ὅσοι δὲν ἐτελείωσαν τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ὁρίζει. Μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆσεσθε, τότε νὰ μὴ συγχωρηθοῦν ὅσοι δὲν ἐσυγχώρεσαν τοῦ ἄλλου τὸ πταίσimon, καθὼς ὁρίζει καὶ ὁ Κύριος· Ἄφετε, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν· καὶ πάλιν· Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος τὰ παραπτώματα ὑμῶν· ἔὰν δὲ μὴ

ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν· τότε νὰ ἀναστηθοῦν ὀργισμέναις καὶ ταλαίπωραις ὅσαις μαντεύουν, γοητεύουν καὶ ἀποδένουν· ὅσαις κάμνουν Χριστιανοὺς ἀνθρώπους καὶ δαμιονίζονται, ὅσαις γητεύουν ἀσθενημένους, διὰ πλάνην καὶ κόλασιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· ὅσαις μαντεύουν, διὰ νὰ παραδώσουν ἀνθρώπον εἰς τοῦ διαβόλου τὰς χεῖρας. Τότε νὰ τρομάξουν, τότε νὰ κλαύσουν θοῆνον μέγαν καὶ ἀπαρηγόρητον· τότε νὰ θαυμάζωνται καὶ νὰ μετανοοῦν, πῶς ἐπλανέθησαν εἰς τὴν διαβολικὴν πλάνην καὶ τέχνην· τότε ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖναις, ὅπου βάνουν ἐχθραν ἀνάμεσα εἰς τὸ ἀνδρόγυνο· ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖναις, ὅπου βλέπουν τίποτε πταίσimon εἰς τὸν γείτονά τους, καὶ δὲν τὸ κρύβουν, ἀμὴ τὸ ξεφωνίζουν εἰς ὅλην τὴν γειτονίαν· τότε ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνας ὅπου κατακρίνουν τὴν γυναῖκα, ἢ τὴν θυγατέρα τοῦ γειτόνου τους· ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖναις, ὅπου ἐχθρεύονται τὸ καλὸν τῆς γειτονίας τους.

Τότε ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ὅπου πίνουν, τὸ κρασί μὲ χοροὺς καὶ παιγνίδια, ὅπου πολυπίνουν καὶ πολυτρῶγουν ὥσθ' ἂν τὰ ἄγρια ζῷα· ἀλλοίμονον τότε εἰς ἐκείνους, ὅπου ἀφίνουν τὴν γυναῖκά τους, καὶ πηγαίνουν εἰς τοῦ γειτόνου τους, ἢ εἰς ἄλλην καμμίαν· ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ὅπου καταδίδουν τὸν γείτονά τους, ὅπου ψευδομαρτυροῦν, ὅπου ψευδορκοῦν, ὅπου συκοφαντοῦν, ὅπου διαβάλλουν, ὅπου ζηλεύουν, ὅπου φθονοῦν τὸ καλὸν τοῦ γειτόνου τους·

ἀλλοίμονον τότε, εὐλογημένοι Χριστιανοί, εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, πῶς νὰ ἀναστηθῶμεν ἡμεῖς οἱ ταλαίπωροι ; πῶς νὰ ἀποκριθῶμεν εἰς τὰς ἁμαρτίας μας ; Καὶ τί νὰ λέγω τὰ κατὰ μέρος ; Τότε οἱ δίκαιοι θέλουν λάμψει ὥσπερ ὁ ἥλιος, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ θέλουν γένη σκοτεινοὶ καὶ μαῦροι ὥσπερ τὴν πίσσαν. Ὅλοι εἰς μίαν ἡλικίαν θέλουν ἀναστηθῆ, νέοι, γέροντες, παιδία, ἄνδρες, ὅλοι εἰς ἓνα κορμὶ θέλουν ἀποκατασταθῆ· ὅλοι τριαντατριῶν χρόνων θέλουν εἶσθαι, ὥσάν καὶ ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς· ὅλοι θέλουν γνωρίζονται, φίλοι, συγγενεῖς, ἀδελφοί, γείτονες, ἐδικοί, ἀνδρόγυνα πατέρες, μητέρας, τέκνα, θυγατέρες, τίποτε κακὸν νὰ μὴ ἐνθυμῶνται. Ὅσαις ἀτυχίαις ἔκαμαν ποτὲ ἢ λύπαις εἰς τὸν κόσμον, νὰ ταῖς ἀστοχήσουν· ὅλοι καλωσύνην καὶ χαρὰν νὰ ἔχουν, καὶ δίκαιοι καὶ ἁμαρτωλοί· ὅλοι μὲ τὸ κορμὶ ὅπου εἶχαν εἰς τὴν γῆν θέλουν ἀναστηθῆ τότε πλὴν θέλουν μεταγυρίσει μὲ τὸ κορμὶ ἐκεῖνο εἰς ἀφθαρσίαν, καὶ ποτὲ νὰ μὴ χαλάσουν· καὶ οἱ μὲν δίκαιοι θέλουν ἀναστηθῆ διὰ νὰ τιμηθῶν, καὶ νὰ ἀπολαύσουν τὰ ἀγαθὰ, ὅπου τοὺς προετοίμασεν ὁ Θεός· οἱ ἁμαρτωλοί, διὰ νὰ κληρονομήσουν τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὅπου ἐπροξένησαν μοναχοὶ τοὺς. Διότι κάθε ἓνας κατὰ τὰ ἔργα του θέλει ἀπολαύσει ἀπὸ τὸν δίκαιον Κριτὴν· οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἀγαθὰ, οἱ δὲ κακοὶ κακά· ὅλοι θέλουν εἶσθαι γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι, ἀπαντεχαίνοντες τὸν δικαιοκρίτην Χριστόν. Καθένας κατὰ τὴν ἁμαρτίαν του θέλει εἶναι σημαδεμένος· μοναχαῖς ἢ ἁμαρτίαις θέλουν κατηγορεῖ τὸν ἄνθρωπον· τὰ

παιίσματα ὅπου καθέννας ἔχει, θέλουν τὸν καταδικάζει· ἢ συνείδησις τοῦ καθενὸς ἀνθρώπου θέλει τὸν κατακρίνει· ὁλονῶν ἢ ἁμαρτίαις ξεσκεπασμέναις εἶναι τότε· ὁλονῶν τὰ σφάλματα φανερὰ παρασταίνονται· τίποτε ἐκεῖ δὲν κρύβεται, τίποτε δὲν σκεπάζεται, ὅλα φανερώνονται εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ θέλουν κράζει μεγαλοφώνως τὰς ἁμαρτίας τοὺς, ὅλοι θέλουν κρούει τὸ στήθος τοὺς νὰ κλαῖουν ἀπαρηγόρητα· ποταμὸν θέλουν κάμει ἀπὸ τὰ δάκρυά τοὺς· βρύσαις θέλουν γένει τοῦ καθενὸς ἁμαρτωλοῦ τὰ ὁμμάτια, καὶ δὲν θέλουν ἔχει ὄφελος· «Οὐ γὰρ ἐστὶ μετάνοια ἐν τῷ Ἄδῃ». Τότε αἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουν σαλευθεῖ· ὅλα θέλουν τρομάζει· ὁ οὐρανός, ἢ γῆ, τὰ καταχθόνια τότε θέλουν φρίξει· τότε θέλουν ἔλθει τὰ ἐννέα τάγματα τοῦ οὐρανοῦ, οἱ Ἄγγελοι, οἱ Ἀρχάγγελοι, οἱ Θρόνοι, αἱ Ἐξουσίαι, αἱ Ἀρχαί, αἱ Κυριότητες, αἱ Δυνάμεις, τὰ πολυόμματα Χερουβίμ, καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, νὰ ἐτοιμάσουν τὸν φοβερὸν θρόνον τοῦ Κριτοῦ κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαββασόθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. Τότε θέλει φανερωθῆ καὶ ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ Κριτὴς τῶν κριτῶν καὶ Αὐθέντης τῶν αὐθεντῶν, νὰ τὸν προῦπαντήσουν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους Ἁγίους, καθὼς ὀρίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· «Ἀμα σὺν αὐτοῖς ἄρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου». Οἱ Ἄγγελοι νὰ τὸν εὐφημῶν, οἱ Δίκαιοι νὰ τὸν δοξολο-

γοῦν, οἱ Προφῆται νὰ τὸν ἐπαινοῦν, οἱ Μάρτυρες νὰ τὸν ἐγκωμιάζουν, οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ τὸν τρομάζουν. Τότε θέλουν φέρει οἱ Ἄγγελοι τὸν υἱὸν τῆς ἀπωλείας, αὐτὸν τὸν διάβολον, καὶ τὸν Ἀντίχριστον τὸν πλάνον, νὰ τοὺς ἀποφασίσῃ ὁ φοβερός Κριτής, καὶ πάραυτα νὰ τοὺς καταδικάσῃ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Τότε νὰ ἰδοῦν οἱ πεπλανημένοι Ἰουδαῖοι ὥσπερ ἄνθρωπον, νὰ ἰδοῦν τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς πόδας του τρυπημένους ἀπὸ τὰ καρφία· τότε νὰ ἰδοῦν τὴν ἀγίαν του κορυφὴν ἐστεφανωμένην μὲ τὸν ἀκάνθινον στέφανον· τότε νὰ ἰδοῦν τὸν Σταυρόν, ὅπου θέλει λάμπει ὑπὲρ τὸν ἥλιον· τότε νὰ ἰδοῦν τὰ καρφία ὅπου τὸν ἐκάρφωσαν, τὸ σφογγάρι ὅπου τὸ ἐγέμισαν ξύδι καὶ τὸν ἐπότισαν, τὸν κάλαμον ὅπου τοῦ ἔδωκαν εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὸν ἐνέπαιξαν, τὸ κόκκινον φόρεμα ὅπου τὸν ἐνδυσαν διὰ ἐντροπὴν· ὅλα ὅσα ἔκαμαν καὶ ἐνήργησαν εἰς τὸν Χριστόν, νὰ τὰ ἰδοῦσι τότε, καὶ κλαίοντες νὰ λέγουν πρὸς ἀλλήλους· Ἀλλοῖμονον πῶς ἐπλανέθημεν, πῶς ἐγελάσθημεν, πῶς δὲν τὸν ἐγνωρίσαμεν, διὰ Θεὸν ἀληθινόν, ἀμὴ τὸν ἐθανατώσαμεν; ἰδοὺ τώρα αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξουσίαν, αὐτὸς εἶναι κριτῆς φοβερός. Ὡ ἀλλοῖμονον εἰς ἡμᾶς τοὺς ταλαιπώρους, τί νὰ κάμωμεν νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του; πῶς νὰ παραμερίσωμεν τὴν ὀργὴν του; Τότε θέλουν ἰδεῖ τὸν Μωϋσῆν κατέναντί τους, καὶ θέλουν τὸν κράζει νὰ τοῦ εἰποῦν· Αὐθέντη Μωϋσῆ, βοήθησε τὸ γένος σου, βοήθησε τοὺς δούλους σου, βοήθησέ μας, ἡμεῖς κρατοῦντες τὸν νόμον σου, ἐσταυρώσαμεν τὸν Χριστόν· εἶπὶ δύνασαι, βοή-

θησέ μας, ὅτι ὅλοι μας εἰς ἐσένα θαρροῦμεν. Τότε καὶ ὁ Μωϋσῆς θέλει τοὺς ἀποκριθῇ μὲ θυμὸν λέγοντας· Καλὰ νὰ πάθετε, ἄθλιοι καὶ πεπλανημένοι· δικαίως πρέπει νὰ κολασθῆτε, ὅτι δὲν ἐγνωρίσατε τοὺς λόγους μου νὰ μὴ τὸν σταυρώσῃτε· ἐγὼ εἶπα ὅτι θέλει ἔλθῃ Προφῆτης μέγας, καὶ εἴτις δὲν τὸν ἀκούσει θέλει κολασθῇ· ἰδοὺ λοιπὸν ὅπου σᾶς ἠῦρεν ὁ λόγος μου· διατί δὲν ἐπιστεύσατε, διατί τὸν ἐσταυρώσατε; δὲν ἠκούσατε πῶς ἔλεγαν οἱ ἄλλοι Προφῆται, ὅτι Παρθένος θέλει γενήσῃ Θεόν; δὲν ἐκαταλαμβάνετε πῶς ὅλα σας τὰ χαρτία τὸν ἐμαρτυροῦσαν Θεὸν ἀληθινόν; τώρα τί νὰ σᾶς κάμω ἐγώ; ὥς ἐκάμνετε καλὰ, νὰ μὴ κολασθῆτε τώρα. Τότε ὡσὰν ἀκούσουν τὴν τοιαύτην ἀπόκρισιν τοῦ Μωϋσέως, θέλουν κλαύσει θρήνον μέγαν, καὶ ὁ ποταμὸς ὁ πύρινος τοὺς θέλει ρίψει εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕως ἐδῶ ἐφέραμεν τὴν διήγησιν τοῦ λόγου μας ἀπὸ τὰς μαρτυρίας τῶν Ἀγίων, ὥς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τοῦ σημερινοῦ, νὰ διηγηθῶμεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Ὁρίζει λοιπὸν ὁ Κύριος εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, ἔτσι (Ματθαῖος)

«Ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθήσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριοῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐκωνύμων». Ἦγουν, ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς

ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἐπειδὴ σὰρκα ἐφόρεσε καὶ ἔλθουν καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι μαζὺ μετ' αὐτόν, τότε θέλει καθήσει εἰς τὸ θρονί του τὸ τιμημένον, καὶ θέλουν μαζωχθῇ ἐμπροστά του ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ θέλει χωρίσει τοὺς ἀνθρώπους χώρια, ὡσάν πῶς ὁ βοσκὸς χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ γίδια, καὶ θέλει στήσει τὰ μὲν πρόβατα εἰς τὴν δεξιὰ του μεριά, τὰ δὲ γίδια εἰς τὴν ἀριστερά. Τοὺς μὲν δικαίους παρομοιάζει ὁ Κύριος ὡσπερ πρόβατα, διὰ τὸ ἡμέρον καὶ πρᾶον, τοὺς δὲ ἁμαρτωλοὺς ὡς τὰ γίδια, ἐπειδὴ οἱ ἁμαρτωλοὶ ὅλοι εἰς τὴν ἁμαρτίαν τὴν τραχυτάτην περιπατοῦν ὡσάν πῶς καὶ τὰ γίδια τρέχουν εἰς τοὺς κρημνούς. «Τάτε ἐρεῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με· ἡσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἦλθατε πρὸς με»· ἡγουν, ἐλᾶτε οἱ εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, νὰ κληρονομήσετε τὴν ἡτοιμασμένην σας βασιλείαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου· διότι ἐπείνασα καὶ με ἐδώκατε καὶ ἔφαγα· ἐδίψησα, καὶ με ἐποτίσατε· ξένος ἦμουν, καὶ με ἐμβάσατε εἰς τὸ σπίτι σας· γυμνὸς ἦμουν καὶ με ἐνδύσατε ἡσθένησα καὶ με ἐκυττάξετε· εἰς τὴν φυλακὴν ἦμουν καὶ ἦλθετε πρὸς ἐμένα· Ἐλᾶτε οἱ Προφῆται, ὅπου διώχθητε διὰ τὸ ὄνομά μου· ἐλᾶτε οἱ πρὶν τοῦ νόμου δίκαιοι, ὅπου ἀγαπή-

σετε τὴν βασιλείαν μου, καὶ ἐκαταφρονήσατε τὸν κόσμον· ἐλᾶτε οἱ Ἀπόστολοι, ὅπου ἐσυγκακοπάθετε εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου· ἐλᾶτε οἱ μάρτυρες, ὅπου με ὁμολογήσατε ἐμπροστὰ εἰς τοὺς τυράννους, καὶ ὑπομείνετε πολλαῖς τιμωρίαις διὰ τὴν ἀγάπην μου· ἐλᾶτε οἱ Ἱεράρχαι, ὅπου με ὑπηρετήσατε με καθαρότητα ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ ἐδιδάσκατε τὸν λαόν σας τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας· ἐλᾶτε οἱ Ἀσκηταί, ὅπου ἐκατοικήσατε εἰς τὰ βουνὰ καὶ τὰ σπήλαια διὰ νὰ νικήσατε τὸν διάβολον· ἐλᾶτε αἱ Μάρτυρες γυναῖκες, ὅπου διὰ τὴν ἀγάπην μου ἐκαταφρονήσατε ταῖς χαραῖς τοῦ κόσμου, καὶ ἐμαρτυρήσατε διὰ τὸ ὄνομά μου· ἐλᾶτε αἱ Ἀσκήτριαις, ὅπου ἐνεκρώσατε τὰ πάθη διὰ τὴν ἀγάπην μου· ἐλᾶτε οἱ φιλόπτωχοι καὶ φιλόξενοι, ὅπου ἐμισήσατε τὸν πλοῦτον, καὶ τὸν ἐδώκατε εἰς χεῖρας πτωχῶν· ἐλᾶτε ὅσοι ἠγαπήσατε τὴν κατὰ Θεὸν ἀγάπην· ἐλᾶτε ὅσοι ἐκυβερνήσατε πτωχόν· ὅσοι ἐκυττάξετε ἀσθενημένον· ὅσοι ἐνδύσατε γυμνόν· ὅσοι ἐχορτάσατε πεινασμένον· ὅσοι ἐποτίσατε διψασμένον· ὅσοι ἐδεχθήκατε ξένον· ὅσοι ἐπιμεληθήκατε ὀρφανόν· ὅσοι ἐβοηθήσατε χήραν· ὅσοι ἐπαρηγορήσατε φυλακωμένον· ἐλᾶτε ὅσοι ἐφυλάξατε τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ δὲν τὸ ἐμολύνετε με πορνείαις, με μοιχείαις, με ἀρσενοκοιτείαις, με φόνους, καὶ με ἄλλαις ἀτυχείαις· ἐλᾶτε ὅσοι ἐσυντρέχετε τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐλᾶτε ὅσοι ἐσπουδάξατε νὰ κάμετε καλὰ διὰ νὰ ἀρέσατε ἐμένα τὸν ἀθάνατον Βασιλέα· ἰδοὺ ἡ βασιλεία μου ἐτοιμάσθη, ἰδοὺ ὁ Παράδεισος ἀνοίχθη, οἱ στέφανοι στέκονται· ἰδοὺ ἡ χαρὰ σὰς ἀπαντεχαί-

νει, ἡ τρυφή σᾶς προσμένει, τὰ κάλλη καὶ ἡ εὐμορφίαις τοῦ Παραδείσου ἐτοιμάσθησαν· καὶ λοιπὸν ἐλᾶτε, κληρονομήσετε ὅσα σᾶς ἐτοίμασα πρὶν κάμω τὸν κόσμον.

«Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δὲ σὲ εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν, καὶ περιεβάλομεν; πότε δὲ σὲ εἶδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Βασιλεὺς, ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε». Ἦγουν, ἀφάρτου τοὺς εἰπῇ ὁ Βασιλεὺς τοὺς λόγους ἐκείνους, θέλουν ἀποκριθῇ καὶ αὐτοὶ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, λέγοντες· Αὐθέντη, πότε σὲ εἶδαμεν πεινασμένον, καὶ σὲ ἐθρέψαμεν; δέσποτα, πότε σὲ εἶδαμεν διψασμένον, καὶ σὲ ἐποτίσαμεν; φοβερέ, πότε σὲ εἶδαμεν γυμνὸν καὶ σὲ ἐνεδύσαμεν; ἀθάνατ, πότε σὲ εἶδαμεν ξένον καὶ σὲ ἐδεχθήκαμεν εἰς τὰ σπίτια μας; φιλάνθρωπε, πότε σὲ εἶδαμεν ἀσθενημένον, ἢ εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἤλθαμεν πρὸς ἐσένα; Σὺ εἶσαι ὁ παντοτεὶνὸς Θεός· σὺ εἶσαι ὁ αἰώνιος Βασιλεὺς· ἐσὺ ἔπλασας τὸν κόσμον ὅπου δὲν ἦτον· ἐσὺ ἔκαμες τοὺς Ἀγγέλους, τοὺς Ἀρχαγγέλους, καὶ ὅλα τὰ οὐράνια Τάγματα· ἐσὺ εἶσαι ἐκεῖνος ὅπου τρέμουν αἱ ἄβυσσοι, ὅπου φοβοῦνται ἡ βρύσες, ὅπου τρομάζουν τὰ ὄρη, ὅπου φρίσσουν οἱ κάμποι· ἐσὺ εἶσαι ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος κόσμου· ἐσὺ μᾶς ἔπλασες ἀπὸ τὴν γῆν· ἐσὺ ἐδημιούργησες τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα· ἀπὸ τὸ ἐδικόν σου πρόσωπον

σαλεύεται ἡ γῆ· ἐσὺ ἐπιβλέπεις ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ σείεται· καὶ ἡμεῖς πότε σὲ ἐθρέψαμεν, ἢ ἐποτίσαμεν, ἢ ἐνδύσαμεν, ἢ ἐδεχθήκαμεν, ἢ ἐκυτάξαμεν; Τότε θέλει τοὺς ἀποκριθῇ ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, λέγωντας μὲ ἰλαρότητα· Ἐκάμετε καλὸν εἰς ἐνα ἀπὸ τούτους τοὺς παραμικροὺς ἀνθρώπους, τοὺς πτωχοὺς; ἐμένα τὸ ἐκάμετε ἐκεῖνο τὸ καλόν· διότι οἱ πτωχοὶ εἶναι ἐδικοί μου ἀδελφοὶ καὶ φίλοι.

«Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ· ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενῆς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ ἐπεσκέψασθέ με». Ἦγουν, τότε θέλει εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὅπου θέλουν στέκεσθαι εἰς τὸ ἀριστερόν του μέρους· Σύρτε μακρὰν ἀπὸ μένα οἱ κατηραμένοι εἰς τὴν στίαν τὴν παντοτεινὴν, ὅπου τὴν ἡτοίμασα διὰ τὸν διάβολον καὶ διὰ τοὺς ὑπηρέτας του· διότι ἐγὼ δὲν ἐτοίμασα τὴν στίαν αὐτὴν δι' ἐσᾶς, καὶ διὰ τοὺς Χριστιανούς ὅπου ἔκαμαν τὸ θέλημα μου, ἀλλὰ τὴν ἔκαμα διὰ τὸν διάβολον· ἐσεῖς ἐπειδὴ ἐκάμετε τὰ ἔργα του, σύρτε καὶ μετ' αὐτόν· ἐγὼ σᾶς ἔπλασα, καὶ ἐσεῖς ἐπήγετε εἰς ἄλλον· ἐγὼ σᾶς ἐδημιούργησα, καὶ σεῖς δὲν με ἐγνωρίσατε· ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὅπου σᾶς ἐδιέθρεψα ἐκ νεότητός σας, καὶ ἐσεῖς ἠκούετε ἄλλον· ἐγὼ ἔκαμα τὴν θάλασσαν διὰ νὰ τρέφεσθε ἀπ' αὐτήν, καὶ ἐσεῖς μὲ ἐπικράνετε μετὰς ἀτυχίαις σας· ἐγὼ σᾶς ἐχάρισα

ὅλα μου τὰ ποιήματα νὰ ὀρίζετε, καὶ ἑσεῖς δὲν μὲ ἐτιμήσατε ὡς Θεόν· τὸ λοιπὸν πηγαίνετε μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ, ἐργάζεται τῆς ἀνομίας· δὲν σᾶς ἤξεύρω, δὲν σᾶς γνωρίζω· οὔτινος τὰ ἔργα καὶ τὰ θελήματα ἐκάμετε, μετ' ἐκείνων πηγαίνετε νὰ κολασθῆτε, νὰ κληρονομήσετε τὴν αἰώνιον κόλασιν, τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, τὸν σκόληκα τὸν ἀκούμητον, τὸν κλαυθμόν, καὶ τὸν βρυγμόν τῶν ὀδόντων· διότι ἐπείνασα, καὶ δὲν μὲ ἐπῆρατε εἰς τὰ σπίτιά σας· γυμνὸς ἤμουν, καὶ δὲν μὲ ἐνδύσατε· ἀσθενὴς ἤμουν, καὶ δὲν μὲ ἐκυντάξετε· εἰς τὴν φυλακὴν ἤμουν, καὶ δὲν ἤλθετε νὰ μὲ ἰδῆτε. Ἐγὼ σᾶς ἔκαμα τὰ ὥτια νὰ ἀκούετε διδασχὴν καὶ παραινέσιν, καὶ ἑσεῖς τὰ ἐτοιμάζετε εἰς τραγούδια δαιμονικὰ καὶ παιγνίδια· ἐγὼ σᾶς ἔδωκα τὰ ὀμμάτια νὰ βλέπετε τὰ ποιήματά μου, νὰ μὲ δοξάζετε, καὶ ἑσεῖς τὰ εἶχετε ἔτοιμα νὰ βλέπετε κάλλος μάταιον, νὰ τὸ ὀρέγεσθε, νὰ βλέπετε τὸ καλὸν τοῦ γειτόνου σας, νὰ τὸ ζηλεύετε, καὶ ἄλλα νοήματα ἄτυχα καὶ κακὰ νὰ κάμνετε· ἐγὼ σᾶς ἐχάρισα τὸ στόμα, νὰ ὑμνῆτε τὸ ὄνομά μου, νὰ μελετᾶτε τὰς γραφάς, νὰ διδάσκετε τοὺς ἀμαθεῖς, καὶ ἑσεῖς τὸ ἀνοίγατε εἰς ψευματολογίαις, εἰς ὕβρεις, εἰς καταδόσεις, εἰς διαβαλμούς, εἰς συκοφαντίας, εἰς ψευδομαρτυρίας· ἐγὼ σᾶς ἔδωκα τὰς χεῖρας νὰ σηκώνετε εἰς προσευχήν, εἰς δέησιν, καὶ ἑσεῖς τὰς ἐμιάνετε μὲ φόβους, μὲ ἀδικίας, μὲ ἀρπαγὰς, μὲ πλεονεξίας, μὲ αἱματοχυσίας· ἐγὼ σᾶς ἔκαμα τὰ ποδάρια διὰ νὰ τρέχετε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μου τὴν ἁγίαν καὶ ἑσεῖς ἐτρέχατε εἰς πολέμους, εἰς πορνείας, εἰς μοιχεῖας, εἰς χοροὺς εἰς παιγνίδια· Τώρα ἔχα-

λασε τὸ πανηγύρι τοῦ κόσμου, ἐπέρασεν ἡ φαντασία ἡ πρόσκαιρη τῶν ἀνθρώπων· ἰδοὺ εἴλθετε ἐμπροστά μου ὡς κατὰδικοι· ἰδοὺ στέκεσθε γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι· ὅσοι δὲν ἐλυπήθησαν ἐκεῖ τοὺς πτωχοὺς, μηδὲ ἐδῶ δὲν ἔχουν λύπην ἀπομένα· φιλάνθρωπος εἶμαι, ἀλλ' εἶμαι καὶ δικαιοκρίτης· καθένα κατὰ τὰ ἔργα του τὸν ἀποδίδω, μηδὲ τὸν δίκαιον κολάζω, μηδὲ τὸν ἁμαρτωλὸν ἐλεῶ· καθένα κατὰ πῶς ἠγωνίσθη, ἔτσι τὸν ἀνταμείβω· θέλω νὰ σᾶς λυπηθῶ, ἀμὴ ἑσεῖς πτωχὸν δὲν ἐλυπήθητε· θέλω νὰ σᾶς οἰκτειρήσω, ἀλλὰ ἑσεῖς δὲν ἐκάμετε τὸ θελήμα μου· τὸ λοιπὸν σύρτε εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἠτοιμάσατε μοναχοὶ σας.

«Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοί, λέγοντες· Κύριε πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ καὶ οὐ διηκονίσασμέν σοι; Τότε ἀποκριθῆσεται αὐτοῖς, λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε». Ἦγουν, τότε θέλουν ἀποκριθῆ καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ τοῦ εἰποῦν μὲ πολὺν θρῆνον καὶ λύπην· Αὐθέντα, πότε σὲ εἶδαμεν πεινασμένον, ἢ διψασμένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενημένον, ἢ φυλακισμένον, καὶ δὲν σὲ ἐκυντάξαμεν; αὐθέντα, διατί δὲν μᾶς γνωρίζεις; ἐσὺ μᾶς ἔπλασες, ἐσὺ μᾶς ἐδημιούργησες, ἔργα τῶν χειρῶν σου εἵμεθα· ἐσὺ μᾶς ἔκτισες, ἀπὸ τέσσαρα στοιχεῖα τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τὴν γῆν, ἀπὸ τὸ νερόν, ἀπὸ τὸν ἀέρα, καὶ ἀπὸ τὴν στίαν· ἐσὺ μᾶς ἔδωκες ψυχὴν· ἡμεῖς εἰς ἐσένα ἐπιστεύομεν· ἐσένα εἵχομεν Θεόν· μὲ τὸ ἰδικόν σου βάπτισμα ἐβαπτίσθημεν, μὲ τὴν ἐδι-

κήν σου δύναμιν ἐκάμαμεν καὶ θαύματα· ὅλοι μας εἰς ἐσένα ἐθαρρούσαμεν νὰ σωθοῦμεν, καὶ τώρα μᾶς λέγεις· Δὲν σᾶς ἤξεύρω, καὶ μᾶς ἀποφασίζεις νὰ κολασθοῦμεν; Τότε θέλει τοὺς ἀποκριθῇ ὁ φοβερός Κριτὴς λέγων· Ἀλήθεια, ὠμολογήσατέ με διὰ Θεόν, ἀμὴ δὲν ἐκάματε τὸ θέλημά μου· ὠνομάζεσθε Χριστιανοὶ, ἀλλὰ δὲν ἐκάμνετε τὰ ἔργα μου· διότι, οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με· ὅχι ὅποιος μὲ λέγει Αὐθέντην, ἐκεῖνος θέλει ἔμβη εἰς τὸν Παράδεισον, ἀλλὰ ὅποιος κάμνει τὰς ἐντολάς μου· ἐὰν ἐθαρρούσατε εἰς ἐμένα, ὥς ἐκάμνετε κατὰ πῶς ἔλεγα. Ἄς ἐθρέφετε πτωχόν, ὥς ἐποτιζετε διψασμένον, ὥς ἐνδύετε γυμνόν, ὥς ἐδέχεσθε ξένον, ὥς ἐκυττάζετε ἄσθενημένον, ὥς ἐκυβερνούσατε φυλακωμένον· αὐτὰ ὅλα ἐὰν τὰ ἐκάμνετε, ἔστεργά τα καὶ ἐγὼ ὅτι ὅποιος κάμνη καλὸν εἰς τὸν πτωχόν, ἐμένα τὸ κάμνει. Ὁ βάλλων ἐν τῇ χειρὶ τοῦ πένητος, εὕρισκει ἐν τῇ παλάμῃ τοῦ κριτοῦ. Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανεῖζει Θεῷ· ὥς ἐκάνετε τὸ καλόν, νὰ μὴ σᾶς ἐπανεβῇ τὸ κακόν· τὸ λοιπὸν σύρτε εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν νὰ παιδεύεσθε αἰωνίως.

«Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον»· ἡγοῦν θέλουν ὑπάγει οἱ μὲν ἁμαρτωλοὶ εἰς παιδευσιν παντοπεινήν, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ἀνάπαυσιν ἀτελεύτητον. Τότε θέλουν χωρισθῇ μητέρες ἀπὸ παιδιά, καὶ πατέρες ἀπὸ τέκνα. Τότε θὰ χωρισθοῦν ἀδελφοὶ ἀπὸ ἀδελφοὺς, καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι, καὶ ἐδικοὶ ἀπ' ἀλλήλων τους.

Ἀλλοίμονον, εὐλογημένοι Χριστιανοὶ. Ποταπὸς εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος, ὅπου εἶναι ὁ κλαυθμὸς, καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅπου ὀνομάζεται τάρταρος, τὸν ὁποῖον τόπον καὶ αὐτὸς ὁ διάβολος φρίσσει βλέποντάς τον· ἀλλοίμονον! φοβερὰ εἶναι ἡ γέεννα τοῦ πυρὸς τοῦ ἀσβέστου, ὅπου καίει καὶ ποτὲ δὲν φωτίζει· ἀλλοίμονον! φοβερὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ σκολήλια τῆς κολάσεως, ὅπου ποτὲ δὲν παύουσι τρώγοντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς· ἀλλοίμονον! φοβεροὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ δαίμονες, ὅπου μᾶς θέλουνσι τυραννεῖ. Τότε θέλομεν κράζει, καὶ κανεῖς δὲν θέλει ἀκούει· θέλομεν κλαίει καὶ κανεῖς δὲν μᾶς θέλει λυπᾶται· ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὅταν οἱ δίκαιοι στέκωνται ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκεῖνοι λυποῦνται· ὅταν οἱ ἁμαρτωλοὶ κλαίουσι, καὶ οἱ δίκαιοι χαίρονται· ὅταν οἱ δίκαιοι χορεύουσι, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ δέρονται· ὅταν οἱ δίκαιοι εἶναι εἰς κατὰ ψυχὸν καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς φοβερὸν χειμῶνα· ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅταν οἱ δίκαιοι δοξάζωνται καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ καταδικάζωνται· ἀλλοίμονον, ἀδελφοί μου, εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅταν οἱ δίκαιοι θέλουν ἔχει πᾶν ἀγαθόν, καὶ ἐκεῖνοι θέλουνσι βλέπει νὰ λυπῶνται· ὅταν οἱ δίκαιοι τιμῶνται, καὶ ἐκεῖνοι ὀνειδίζονται· ὅταν οἱ δίκαιοι χαίρονται, καὶ ἐκεῖνοι λυποῦνται· ὅταν οἱ δίκαιοι ψάλλουσι, καὶ ἐκεῖνοι κλαίουσιν· οἱ δίκαιοι θέλουν εἶσθαι εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· οἱ δίκαιοι χαίρονται εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ βασανίζονται εἰς τὴν κόλασιν· οἱ δίκαιοι

γναρίζουσιν ἕνα τὸν ἄλλον, καὶ οἱ
κολασμένοι οὐδένα δὲν βλέπουσιν· οἱ
δίκαιοι λαμπρύνονται, καὶ οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ σκοτίζονται· οἱ δίκαιοι ἀσπρί-
ζουσι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ μαυρίζουσι·
οἱ δίκαιοι εἶναι χορτασμένοι, καὶ οἱ
ἁμαρτωλοὶ πεινασμένοι· οἱ δίκαιοι
εἶναι εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ οἱ ἁ-
μαρτωλοὶ εἰς τὴν κόλασιν· οἱ δίκαιοι
εἰς περιβόλια εὐμορφα, καὶ οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ εἰς λάκκους σκοτεινούς· οἱ δί-
καιοι μὲ τοὺς Ἀγγέλους, καὶ οἱ ἁ-
μαρτωλοὶ μὲ τοὺς διαβόλους· οἱ δί-
καιοι εἰς χαρὰς καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ
εἰς λύπαις· οἱ δίκαιοι στεφανώνον-
ται, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ὀνειδίζονται·
οἱ δίκαιοι θέλουν εἶναι ἐπάνω, καὶ οἱ
ἁμαρτωλοὶ κάτω· οἱ δίκαιοι θέλουν
εἰσθαι εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ ἁ-

μαρτωλοὶ εἰς τὴν ἄβυσσον. Διὰ τοῦ-
το καὶ ἡμεῖς, εὐλογημένοι Χριστια-
νοί, ὥς διορθώσωμεν τὸν ἑαυτὸν
μας, ὥς καθαρισθῶμεν ἀπὸ τὰς ἁ-
μαρτίας· ὥς σπουδάσωμεν νὰ κάμω-
μεν καλὰ· τὴν ἐλεημοσύνην ὥς ἀγα-
πήσωμεν· τὴν φιλοξενίαν ὥς κατορ-
θώσωμεν· τὴν φιλοπτωχίαν ὥς ἐπι-
θυμήσωμεν, ὅτι πιστεύομεν κρίσιν
καὶ ἀνταπόδοσιν· ὅτι ἐλπίζομεν νὰ
κριθῶμεν κατὰ τὰ ἔργα μας, διὰ νὰ
τύχωμεν καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν παρα-
στάσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτῆς τῆς
βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἦς γένοι-
το πάντα ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν ἐν Χριστῷ
τῷ Θεῷ, ᾧ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων. Ἀμήν.

Λόγος κοινῇ γλώσση εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἀδάμ, ἐν ᾧ καὶ περὶ Ἐλεημοσύνης

ΛΟΓΟΣ ΚΔ΄.

Ωσάν πῶς εἰς ἄνθρωπος, ὅταν
θελήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς πραγ-
ματείαν του, καὶ κινᾷ, εἰς δὲν ἐρω-
τήσῃ πρακτικούς ἀνθρώπους ἀπὸ
τοιαύτην πραγματείαν, νὰ τοῦ δεί-
ξουν καὶ τὸ διάφορον τοῦ τόπου καὶ
τὴν ζημίαν· ὁμοίως ἐποίησαν καὶ οἱ
Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας,
εὐλογημένοι Χριστιανοί. Ἐπειδὴ ἔ-
φθασεν ὁ δρόμος τῆς Ἀγίας Τεσ-
σαρακοστῆς, τῆς καλῆς καὶ ψυχω-
φελοῦς πραγματείας καὶ μέλλομεν
ἀπ' αὐρίου νὰ τὴν ἀρχίσωμεν, Θεοῦ
βοηθεία, μᾶς δείχνουν τὴν σήμερον
πόσον μὲν καλὸν εἶναι ἡ νηστεία,
πόσον δὲ κακὸν εἶναι πάλιν ἡ πολυ-
φαγία· καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ πολλὰ παρα-

δείγματα ἔχουν νὰ τὸ ἀποδείξουν
πῶς εἶναι κακὸν τὸ περισσὸν φαγί,
ἀφίνουν τὰ πολλὰ, καὶ ἀποδείχνουν
τὸ ἀπ' αὐτὴν τὴν παράβασιν τοῦ
προτοπλάστου Ἀδάμ, νὰ γνωρίσω-
μεν ἡμεῖς πόσον κακὸν ἔπαθε διὰ νὰ
μὴ νηστεύσῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν· καὶ
διὰ τὸ αὐτό, πόση βλάβη ἔγεινε καὶ
εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐ-
πειδὴ γοῦν διὰ νὰ μὴ φυλάξῃ τὴν
νηστείαν ὁ Ἀδάμ, ἐξέβη ἀπὸ τὸν
Παράδεισον, διὰ τοῦτο ἡμεῖς, ὅπου
ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐμбоῦμεν εἰς αὐτόν,
ὥς τὴν κατορθώσωμεν, ἔχοντες τὸν
Ἀδὰμ ὡς παράδειγμα, τί ἔπαθε διὰ
τὴν πολυφαγίαν του. Καὶ ἐπειδὴ οἱ
ἅγιοι Πατέρες, ὅπου ἐνομοθέτησαν